

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2024-09-17

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Handläggare:
Sara Johansson

Delårsuppföljning och verksamhetsrapport augusti 2024

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** fastställa analys av ekonomiskt utfall per augusti 2024 enligt bilaga 1,
2. **att** fastställa uppföljning av verksamhetsplan augusti 2024 enligt bilaga 2,
3. **att** fastställa verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2024 enligt bilaga 3, samt
4. **att** fastställa svar på fråga om nämndens åtgärder för att nå målen i den nyligen antagna handlingsplanen för näringslivsprogram 2024–2027 enligt bilaga 4.

Ärendet

Miljöförvaltningen har sammanställt analys av ekonomiskt utfall per augusti med prognos för helåret, genomfört uppföljning av verksamhetsplanen till och med augusti, tagit fram en verksamhetsrapport med verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat till och med augusti samt tagit fram svar på fråga om nämndens åtgärder för att nå målen i den nyligen antagna handlingsplanen för näringslivsprogram 2024–2027.

Prognosen är att nämnden på helår kommer uppfylla fokusmål 2 och 4 helt, och fokusmål 1 och 3 i hög grad. Ekonomiskt är miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat per augusti är ett överskott på 0,4 miljoner kronor. För helåret är prognosen ett negativt resultat på 0,4 miljoner kronor.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen, inklusive ekonomistab, enligt instruktioner från kommunledningskontoret.

Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Miljöförvaltningen har sammanställt analys av ekonomiskt utfall per augusti med prognos för helåret, genomfört uppföljning av verksamhetsplanen till och med augusti, tagit fram en verksamhetsrapport med verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat till och med augusti samt tagit fram svar på fråga om nämndens åtgärder för att nå målen i den nyligen antagna handlingsplanen för näringslivsprogram 2024–2027.

Prognosen är att nämnden på helår kommer uppfylla fokusmål 2 och 4 helt, och fokusmål 1 och 3 i hög grad. Ekonomiskt är miljö- och hälsoskydds-nämndens resultat per augusti är ett överskott på 0,4 miljoner kronor. För helåret är prognosen ett negativt resultat på 0,4 miljoner kronor.

Verksamheten har till stor del bedrivits enligt plan. Avdelningen för miljöskydd ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har bland annat lagt tid på att hantera följd effekter av lagstiftningsförändringar inom avfallsområdet och fler inkommande ärenden som remisser, anmälningar och ansökningar, vilket har påverkat möjligheterna att utföra tillsyn. Även oplanerade förändringar i bemanningen på avdelningen har resulterat i att avdelningen är underbemannad under hösten vilket kommer att påverka möjligheterna att genomföra planerad tillsyn negativt och ny tillsynsskuld förväntas uppstå. Rekrytering kommer att göras under hösten för att kunna leverera kvarvarande tillsyn från 2024 under 2025.

Antalet ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp är fortsatt lågt men ökande. Avdelningen lade därför mer resurser på att bedriva tillsyn. Även avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp har lagt mer tid än planerat på plan- och bygglovsremisser samt förhandsbesked.

Enheten för livsmedelskontroll införde från och med 1 januari 2024 efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera.

Enheten för livsmedelskontroll lade under den första tertialen fokus på införandet av nya rutiner och arbetssätt gällande kontroll, debitering och riskklassning. Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl. Antalet beslut om åtgärd och antalet uppföljande kontroller har ökat till följd av ett nytt arbetssätt inom kontrollen. Ökningen har varit större än förväntat.

Sedan i maj i år har det statliga Lantmäteriet stängt ner åtkomsten till gamla akter som den kommunala lantmäterimyndigheten behöver för att slutföra många ärenden. Myndigheten är för tillfället hänvisad till att begära ut akterna som allmän handling, vilket leder till merarbete för myndigheten och en väntetid som vi inte själva kan styra

över. Om situationen håller i sig under längre tid kan det leda till problem i arbetet med att slutföra förrättningar.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 17 september 2024
- Bilaga 1, Analys av ekonomiskt utfall per augusti 2024
- Bilaga 2, Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2024
- Bilaga 3, Verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2024
- Bilaga 4, Särskild rapportering augusti 2024: Näringslivsprogram

Miljöförvaltningen

Linda Jacobson
Förvaltningsdirektör

Nämnd
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2024-09-13

Nämndbehandlas:
2024-09-25

Handläggare:
Evin Anik

Delårsbokslut augusti 2024

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2024	Periodens utfall 202401-202408	Periodens utfall 202301-202308	Helårsprognos 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	29	0	2	0
Övriga verksamheter	0	0	0	0
Nämnden totalt	31	0	2	0

Belopp i miljoner kronor	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann min	Prognosspann max
Prognososäkerhet	1	0	-1	0

Nämndens analys – sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat per augusti är ett överskott på 0,4 miljoner kronor.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 39,7 miljoner kronor vilket är 8,2 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av lägre intäkter för livsmedelskontroll, lägre förrättningsavgifter, lägre intäkter för VA-tillstånd, lägre intäkter för timavgiftsfinansierad tillsyn och serveringstillstånd.

Avdelningen för miljöskydd ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har bland annat lagt tid på att hantera följd effekter av lagstiftningsförändringar inom avfallsområdet och fler inkommande ärenden som remisser, anmälningar och ansökningar, vilket har påverkat möjligheterna att utföra tillsyn. Även oplanerade förändringar i bemanningen på avdelningen har resulterat i att avdelningen är underbemannad under hösten vilket kommer att påverka möjligheterna att genomföra planerad tillsyn negativt och ny tillsynsskuld förväntas uppstå. Rekrytering kommer att göras under hösten för att kunna leverera kvarvarande tillsyn från 2024 under 2025.

Resultatet visar även lägre kostnader om 2,4 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket främst beror på lägre kostnader för personal och övriga tjänster.

För helåret prognostiserar miljö- och hälsoskyddsnämnden ett negativt resultat på 0,4 miljoner kronor.

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Den politiska verksamheten redovisar ett nollresultat för helåret vilket är i linje med budget och prognos.

Infrastruktur, skydd mm

Resultat för verksamheten infrastruktur, skydd m.m. är ett överskott om 0,4 miljoner kronor.

Lantmäterimyndighetens förrättningsavgifter är 2,8 miljoner kronor lägre än budget. Det beror på att färre uppdrag har avslutats under denna period. På helårsbasis förväntas förrättningsavgifter ligga i linje med budget.

Tillsynsavgifterna är 5,5 miljoner kronor lägre än budget. Avdelningen för miljöskydd, livsmedelskontroll, VA och områdesskydd samt tillståndsenheten har lägre intäkter än budgeterat för kontroll, serveringstillstånd och tillsyn på timavgift. VA och områdesskydd räknar med att fakturera under hösten och ligga i linje med budget på helårsbasis.

Resultaträkning MHN							
Belopp i miljoner kronor	Utfall aug 2024	Budget aug 2024	Avvikelse utfall/ budget	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Förrättningsavgifter	13,6	16,4	-2,8	24,7	23,8	15,7	12,2
Tillståndavgifter	3,8	4,9	-1,1	7,4	7,5	8,3	9,4
Tillsynsavgifter	21,1	26,6	-5,5	34,2	30,3	27,2	20,0
Övriga intäkter	1,2	0,0	1,2	0,1	1,2	3,1	3,3
Summa intäkter	39,7	47,9	-8,2	66,3	62,8	54,3	44,9
Personalkostnader	-41,3	-43,3	2,0	-68,1	-65,3	-61,5	-52,8
Kommungemensamma fördelade kostnader	-14,3	-14,3	0,0	-21,5	-21,4	-18,6	-16,8
Övriga kostnader	-4,2	-4,7	0,5	-7,4	-7,3	-6,5	-5,7
Summa kostnader	-59,8	-62,3	2,5	-97,1	-94,0	-86,6	-75,4
Kommunbidrag							
Politisk verksamhet	1,1	1,1	0,0	1,6	1,6	1,6	1,2
Infrastruktur, skydd m.m	19,4	19,4	0,0	29,2	29,2	30,8	29,3
Summa kommunbidrag	20,5	20,5	0,0	30,8	30,8	32,4	30,5
Resultat	0,4	6,1	-5,7	0,0	-0,4	0,1	0,0

Risker och osäkerhet

Från och med den 1 januari 2024 införde enheten för livsmedelskontroll efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera. På grund av lågkonjunkturen riskerar kundförlusterna att öka.

Den avstannade byggkonjunkturen påverkar intäkterna för VA-tillstånd, antalet ansökningar om nya små avlopp är fortsatt på låg nivå men något högre jämfört med förra året. Ökningen beror mest på ökad tillsyn förra året. Tillsynen ledde till ökande antal fastighetsägare som behöver göra om sitt avlopp. Färre ansökningar gäller avlopp för nybyggnation av hus och fler handlar om att ersätta utdömda avlopp.

Detta sammantaget innebär en risk för försämring av prognosen för helårsresultatet med uppåt 1 miljoner kronor. Den möjliga förbättringen bedöms uppgå till 0 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga investeringar under 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnamnden
Rapport

Nämndbehandlas:
2024-09-25

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Handläggare:
Sara Johansson

Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2024

Innehåll

Bedömningskriterier	3
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	4
Uppdrag 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.....	4
Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande	7
Uppdrag 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.....	8
Kommungemensamt nämndmål 1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.	10
Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.	11
Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.....	13
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	16
Uppdrag 12: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.	16
Uppdrag 15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.	17
Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.	20
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	20
Uppdrag 20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	22
Uppdrag 21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.	24
Uppdrag 24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.....	25
Nämndmål: Vi har en god livsmiljö i Uppsala kommun.	26
Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.	27
Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.	28
Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.	31
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	33
Uppdrag 26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	33
Uppdrag 30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.	35
Uppdrag 32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.....	36
Uppdrag 35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.....	37
Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.....	38

Bedömningskriterier

Nedan redovisas förklaringstexter till de bedömningskriterier som presenteras i denna rapport.

Bedömning av fokusmål

Målet är helt uppfyllt innebär att nämndens verksamhet tycks leda till de resultat den vill se inom målet.

Målet är i hög grad uppfyllt innebär att nämndens verksamhet till övervägande del tycks leda till de resultat den vill se inom målet.

Målet är delvis uppfyllt innebär att nämndens verksamhet tycks bara till viss del leda till de resultat den vill se inom målet.

Målet är ej uppfyllt innebär att nämnden inte har någon verksamhet som bidrar till måloppfyllelse.

Bedömning av uppdrag, nämndmål och åtgärder

Färdig innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden är färdig. Det gäller även när det som började som ett uppdrag fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.

Påbörjad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden är påbörjad och går enligt plan.

Väntar innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden inte är påbörjad och att det är i enlighet med plan.

Ej startad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden inte är påbörjad trots att den borde vara påbörjad.

Försenad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden är påbörjad, men flyter inte på enligt plan.

Stoppad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden inte kommer att genomföras.

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämnden arbetade för att effektivisera administrativa uppgifter genom digitalisering. Under den aktuella perioden har nämnden implementerat en ny e-tjänst, uppdaterat en befintlig och påbörjat arbete med att se över ytterligare en e-tjänst då den behöver uppdateras med ny funktionalitet.

Nämnden har tillsammans med kommunens webb- och digitala utvecklingsenhet arbetat med att återupprätta tjänsten Livsmedelskollen på Uppsala.se. Tjänsten kommer åter finnas tillgänglig för allmänheten från och med oktober.

Under perioden utvecklades en digital checklista som ska effektivisera inspektioner av hygieniska verksamheter. Denna checklista är nu redo att implementeras av hälsoskyddsavdelningen för att underlätta deras arbete.

Nämnden har under våren genomfört ett omfattande arbete med att se över verksamhetens rutiner och att föra över dem till det nya kommungemensamma kvalitetsledningssystemet.

Ett projekt som syftar till att överföra första kontakten in från inspektörer till Kontaktcenter är också initierat.

Nämnden deltog i ett stort antal nätverk samt regionala och nationella samverkansforum både för att utveckla och sprida nämndens kompetens. Nämnden har flera medarbetare som under året föreläst på universitet och högskolor inom flera områden och på så sätt bidragit till att synliggöra miljöförvaltningen och Uppsala kommun som en potentiell framtida arbetsgivare.

Fokusmålet bedöms som i hög grad uppfyllt. Vad gäller automatisering i ärendeflödet i förvaltningens största ärendehanteringssystem Ecos har miljöförvaltningen blivit tvungna att stoppa införandet då de nuvarande avtalen inte omfattar den tänkta produkten. För att kunna fortsätta förbättra de digitala lösningarna som finns inom förvaltningens verksamheter tidigareläggs en upphandling i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Uppdrag 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

1. Beskriv vad ni har gjort och ert pågående arbete med åtgärder för att effektivisera inom era stödprocesser och/eller administration för att frigöra resurser till kärnverksamheten (inte det ni planerar att göra framöver).

Nämnden omhändertar uppdraget genom att se över möjligheten att överföra administrativa arbetsuppgifter från handläggare och inspektörer till förvaltningens administrativa personal, för att frigöra resurser till nämndens tillsyn, kontroll och förrättningar. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Genom ökad digitalisering frigörs tid hos förvaltningens administrativa personal, som kan användas för att avlasta handläggare. Genom e-tjänster skapas vissa ärenden automatiskt i ärendehanteringssystemet i stället för att administrativ personal upprättar dem manuellt. Under 2024 har en ny e-tjänst införts, en befintlig har uppdaterats för att stämma med nu gällande lagstiftning och arbete har påbörjats med att se över ytterligare en befintlig e-tjänst som ska uppdateras med ny funktionalitet.

Förvaltningen arbetar löpande med att identifiera vilka arbetsuppgifter som bör överföras till administrativa enheten. Under delar av året har arbetet påverkats av en ansträngd bemanningssituation på den administrativa enheten. En uppgift som identifierats ha stor inverkan på handläggares och inspektörers tid för grunduppdraget är utlämnande av allmän handling. Därför har administrativa enheten stärkts upp med kompetens inom det området.

Ett projekt som syftar till att överföra första kontakten in från inspektörer till Kontaktcenter är också initierat.

2. Vilka effekter har åtgärderna gett? (exempelvis för ekonomi, brukare, personal, kvalitet)

Stöd från administrativa enheten ger dels en avlastning för inspektörer, dels en kvalitetsökning i vissa administrativa moment. Det som för enskilda handläggare och inspektörer blir sällan-uppgifter med lång startsträcka blir på förvaltningen som helhet en återkommande uppgift som administrativa enheten kan ha goda rutiner för. Exempel är att skicka in överklagade ärenden till överprövande instans, vilket sparar tid för handläggarna.

3. Beskriv hur ni mäter effekterna (ange eventuella indikatorer som kan bidra vid mätning).

Nämnden har mätt hur många ärenden som inkommit via e-tjänsteportal och hur stor andel de utgör av antalet nya ärenden av den typen.

E-tjänst	E-tjänsten togs i bruk	Andel ärenden startade via e-tjänsten under perioden 230101–231231	Andel ärenden startade via e-tjänsten under perioden 240101–240911
Enskild avloppsanläggning - ansökan/anmälan	Under våren 2022	36%	38%
Installation av värmepump, anmälan/ansökan	Under våren 2022	29%	37%
Livsmedelsanläggning - registrera eller ändra	I december 2022	38%	43%
Lämna in köldmedierapport	I februari 2023	13%	10%
E-tjänst för hälsoskyddsverksamhet	I juni 2023	6%	15%
E-tjänst för att lämna in klagomål	I augusti 2023	4%	11%
E-tjänst för att anmäla misstänkt matförgiftning	I augusti 2023	30%	82%
E-tjänst för att anmäla att kompost av matavfall	I oktober 2023	För tidigt för mätning	63%
E-tjänst för att lämna in utförandeintyg avlopp	I april 2024	Ej i bruk än	6%
Kompletteringar via Följ och komplettera dina miljöärenden	Under våren 2022	Vi mäter inte flödet	Vi mäter inte flödet
Lämna svar vid grannhöran	Under våren 2022	Vi mäter inte flödet	Vi mäter inte flödet

För de e-tjänster där inflödet mäts, exklusive anmäla misstänkt matförgiftning, har det totalt inkommit 426 ärenden till och med den 11 september 2024. Under hela 2023 var motsvarande siffra 468 ärenden. Nämnden uppskattar att varje ärende som startas via e-tjänst sparar 15 minuter administrativt arbete jämfört med om det skulle ha registrerats manuellt. E-tjänsterna har därmed frigjort cirka 100 arbetstimmar hittills under 2024.

Åtgärd: Se över möjligheten att överföra arbetsuppgifter till förvaltningens administrativa personal för att frigöra resurser till nämndens tillsyn, kontroll och förrättningar.

Status
Påbörjad

1. Beskriv vad ni har gjort och ert pågående arbete med åtgärder för att effektivisera inom era stödprocesser och/eller administration för att frigöra resurser till kärnverksamheten (inte det ni planerar att göra framöver).

Nämnden omhändertar uppdraget genom att se över möjligheten att överföra administrativa arbetsuppgifter från handläggare och inspektörer till förvaltningens administrativa personal, för att frigöra resurser till nämndens tillsyn, kontroll och förrättningar. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Genom ökad digitalisering frigörs tid hos förvaltningens administrativa personal, som kan användas för att avlasta handläggare. Genom e-tjänster skapas vissa ärenden automatiskt i ärendehanteringssystemet i stället för att administrativ personal upprättar dem manuellt. Under 2024 har en ny e-tjänst införts, en befintlig har uppdaterats för att stämma med nu gällande lagstiftning och arbete har påbörjats med att se över ytterligare en befintlig e-tjänst som ska uppdateras med ny funktionalitet.

Förvaltningen arbetar löpande med att identifiera vilka arbetsuppgifter som bör överföras till administrativa enheten. Under delar av året har arbetet påverkats av en ansträngd bemanningssituation på den administrativa enheten. En uppgift som identifierats ha stor inverkan på handläggares och inspektörers tid för grunduppdraget är utlämnande av allmän handling. Därför har administrativa enheten stärkts upp med kompetens inom det området.

Ett projekt som syftar till att överföra första kontakten in från inspektörer till Kontaktcenter är också initierat.

2. Vilka effekter har åtgärderna gett? (exempelvis för ekonomi, brukare, personal, kvalitet)

Stöd från administrativa enheten ger dels en avlastning för inspektörer, dels en kvalitetsökning i vissa administrativa moment. Det som för enskilda handläggare och inspektörer blir sällan-uppgifter med lång startsträcka blir på förvaltningen som helhet en återkommande uppgift som administrativa enheten kan ha goda rutiner för. Exempel är att skicka in överklagade ärenden till överprövande instans, vilket sparar tid för handläggarna.

3. Beskriv hur ni mäter effekterna (ange eventuella indikatorer som kan bidra vid mätning).

Nämnden har mätt hur många ärenden som inkommit via e-tjänsteportal och hur stor andel de utgör av antalet nya ärenden av den typen.

För de e-tjänster där inflödet mäts, exklusive anmäla misstänkt matförgiftning, har det totalt inkommit 426 ärenden till och med den 11 september 2024. Under hela 2023 var motsvarande siffra 468 ärenden. Nämnden uppskattar att varje ärende som startas via e-tjänst sparar 15 minuter administrativt arbete jämfört med om det skulle ha registrerats manuellt. E-tjänsterna har därmed frigjort cirka 100 arbetstimmar hittills under 2024.

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom fortsatt arbete med datadriven förvaltning och digitalisering i enlighet med digital färdplan. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Under den aktuella perioden har nämnden implementerat en ny e-tjänst, uppdaterat en befintlig och påbörjat arbete att se över ytterligare en e-tjänst då den behöver uppdateras med ny funktionalitet.

Nämnden har tillsammans med kommunens webb- och digitala utvecklingsenhet arbetat med att återupprätta tjänsten Livsmedelskollen på Uppsala.se. Tjänsten kommer åter finnas tillgänglig för allmänheten från och med mitten av september.

Under perioden utvecklades en digital checklista som ska effektivisera inspektioner av hygieniska verksamheter. Denna checklista är nu redo att implementeras av hälsoskyddsavdelningen för att underlätta deras arbete.

Åtgärd: Utveckla digitala tjänster som förenklar för näringsliv och kommuninvånare samt effektiviserar nämndens arbete.

Status
Påbörjad

Nämndens arbete löper på enligt plan. Under den aktuella perioden har förvaltningen uppdaterat e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med den nuvarande lagstiftningen. En ny e-tjänst som möjliggör att anmäla ett underkänt avlopp har implementerats. Dessutom har arbete påbörjats med att se över ytterligare en e-tjänst då den behöver uppdateras med ny funktionalitet. På detta sätt bidrar nämnden till kommunens näringslivsprogram och dess handlingsplan.

Uppdrag 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att arbeta för att säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning och att säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Aktiviteter för att säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt pågår alternativt har genomförts enligt plan. Bland annat har resultat från medarbetarundersökning analyserats och handlingsplaner har tagits fram. Förvaltningens chefer har genomgått utbildning om mångfald och inkludering på arbetsplatsen.

Nämnden har flera medarbetare som under året föreläst på universitet och högskolor inom flera områden och har på så sätt bidragit till att synliggöra miljöförvaltningen och Uppsala kommun som en potentiell framtida arbetsgivare. Nämnden deltar i ett stort antal nätverk samt regionala och nationella samverkansforum för att utveckla och sprida nämndens kompetens.

Åtgärd: Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Status
Påbörjad

Förvaltningen har genomfört ett flertal aktiviteter, både internt och externt, för att säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Arbete pågår med att utveckla introduktionsprogrammet för nyanställda på miljöförvaltningen. Förvaltningens informationsbroschyr om hur det är att arbeta som inspektör eller lantmätare uppdaterades och trycktes upp i en mindre upplaga. Broschyren användes på Bio-dagarna, en jobbmässa för studenter, där flera av förvaltningens medarbetare medverkade. Förvaltningen representerades på Uppsala universitet genom en gästföreläsare från avdelningen för hälsoskydd på miljörettskursen där vi bland annat berättade om hur det är att arbeta som hälsoskyddsinspektör. Även livsmedelskontrollen har föreläst för studenter för att sprida kunskap om vår roll och synliggöra miljöförvaltningen som en framtida arbetsplats. För att förbättra kunskapen internt om förvaltningens arbete har kollegor från andra avdelningar medverkat vid livsmedelskontroller.

Förvaltningen deltar i flera nätverk kopplade till sina sakfrågor så som legionella, bassängbad, ventilation, luftfrågor, förorenade områden, livsmedelskontroll, alkohol, tobak med mera. Avdelningen för enskilt avlopp deltog i nationell VA-konferens i Sundsvall och berättade att den ska komma till Uppsala 2025.

Hälsoskyddsavdelningen har under det senaste året återanställt två tidigare anställda som har valt att komma tillbaka. Det tyder på att arbetet på flera fronter, så som tydliga mål och uppföljningar, att stärka teamet och stöd till medarbetare, är framgångsrika interna faktorer för vår kompetensförsörjning.

Åtgärd: Säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt.

Status
Påbörjad

Aktiviteter för att säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt pågår alternativt har genomförts enligt plan. Bland annat har resultat från medarbetarundersökning analyserats och handlingsplaner har tagits fram.

Åtgärd: Säkerställa att medarbetare och chefer har kompetens för att driva antidiskrimineringsarbetet framåt.

Status
Påbörjad

Förvaltningens chefer har genomgått utbildning om mångfald och inkludering på arbetsplatsen. På detta sätt bidrar nämnden till Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun.

Kommungemensamt nämndmål 1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med det kommungemensamma nämndmålet under hela planperioden 2024–2026. Aktiviteter för att säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt pågår alternativt har genomförts enligt plan. Bland annat har resultat från medarbetarundersökning analyserats och handlingsplaner har tagits fram. Förvaltningens chefer har genomgått utbildning om mångfald och inkludering på arbetsplatsen.

Åtgärd: Säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med det kommungemensamma nämndmålet under hela planperioden 2024–2026. Aktiviteter för att säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt pågår alternativt har genomförts enligt plan. Bland annat har resultat från medarbetarundersökning analyserats och handlingsplaner har tagits fram. Förvaltningens chefer har genomgått utbildning om mångfald och inkludering på arbetsplatsen.

Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Åtgärder för effektivare tillsyn, kontroll och förrättningar.

Status
Påbörjad

Under hösten startas ett arbete upp på förvaltningen för utökad samverkan med Kontaktcenter. Arbetet syftar till att minska kostnaderna för miljöförvaltningen och kommunen totalt samt öka tillgängligheten för kommuninvånarna och förbättra servicen. Målet är också att förbättra arbetsmiljön genom att avlasta inspektörerna från fler inkommande samtal och frågor.

För att sprida kännedom om nämndens e-tjänster arbetar förvaltningen med att ta fram nya visitkort med information på baksidan, vykort att dela ut vid inspektioner och information i nyhetsbrev från näringslivsenheten.

Förvaltningen har utforskat potentialen i att integrera Power BI som ett stödverktyg för att kunna följa upp processer och genomföra rapportering. Verktöget uppfyller de behov som finns och just nu pågår förankringsarbete internt inom kommunen för att etablera hur verktyget kan och får användas. Vid sidan av det interna förankringsarbetet har miljöförvaltningen även samverkan med fem andra kommuner för att tillsammans förbättra vår förmåga att utnyttja Power BI:s avancerade funktioner för datavisualisering och affärsintelligens. Under perioden har även befintlig rapportportal uppdaterats med fler frågor i samarbete med avdelningarnas representanter.

Nämnden har under våren genomfört ett omfattande arbete med att se över verksamhetens rutiner och att föra över dem till det nya kommungemensamma kvalitetsledningssystemet.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Följa upp effekterna av efterhandsdebitering och ny riskklassning.

Status
Påbörjad

All livsmedelskontroll debiteras från och med 2024 efter utförd kontroll. Avstämningar görs regelbundet för att följa upp att debitering och fakturering hanteras på ett enhetligt sätt på avdelningen. Arbete har gjorts med att revidera taxa och taxeföreskrifter. I samband med livsmedelskontroll verifieras att anläggningarna är korrekt klassade enligt de nya systemet för riskklassning som började gälla från och med 1 januari 2024.

Åtgärd: Synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete.

Status
Påbörjad

Förvaltningen arbetar löpande med att synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete som en del i många aktiviteter. Förvaltningen har haft 28 kontakter med media under perioden, en del av dessa resulterade i artiklar, bland annat om förbättrad luftkvalitet. Förvaltningen har haft flera inlägg i sociala medier. Det var första var inför den nationella biltvättarhelgen, om att tvätta bilen i en biltvätt och inte på gatan. Under sommaren hade förvaltningen flera inlägg som var relaterade till information om badplatser.

Under perioden startades det också upp en serie med verksamhetsreportage. Syfte är att sprida kunskap internt inom förvaltningen om förvaltningens roller och yrken. Reportagen utgör också en grund för information till externa målgrupper. Förvaltningens informationsbroschyr om hur det är att arbeta som inspektör eller lantmätare uppdaterades och trycktes upp i en mindre upplaga. Broschyren användes på Bio-dagarna, en mässa för studenter och på Björklingedagarna i augusti. Förvaltningen deltog på C-sam (samverkan inom Uppsala Län med fokus på beredskap) där vi lyfte miljöförvaltningens grunduppdrag och arbete. Förvaltningen har tillsammans med kommunens webb- och digitala utvecklingsenhet arbetat med att återupprätta tjänsten Livsmedelskollen på Uppsala.se. Tjänsten kommer åter finnas tillgänglig för allmänheten från och med oktober.

Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Nämnden ska ligga i framkant genom tillitsskapande dialog och kommunikation. All kommunikation ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vårt bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde.

Status
Påbörjad

Förvaltningen arbetade löpande med att se över information på uppsala.se för att förenkla, klarspråka och förtydliga. På detta sätt bidrar nämnden till Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun samt till kommunens näringslivsprogram och dess handlingsplan.

Åtgärd: Nämndens medarbetare och chefer har kunskap om minoritetspolitiken och kan omsätta den i praktiken.

Status
Väntar

Förvaltningen har genomfört möte med kommunledningskontorets hållbarhetsavdelning för att få mer information om vilket ansvar nämnden har när det gäller minoritetspolitiken. Informationsinsats planeras genomföras för förvaltningens personal under hösten. På detta sätt bidrar nämnden till Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun.

Åtgärd: Fortsätta utvecklingen av digitala lösningar inom nämndens verksamheter.

Status
Påbörjad

På nedanstående sätt bidrar nämnden bland annat till kommunens näringslivsprogram och dess handlingsplan: Under den aktuella perioden har förvaltningen uppdaterat e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med den nuvarande lagstiftningen. En ny e-tjänst som möjliggör att anmäla ett underkänt avlopp har implementerats. Dessutom har arbete påbörjats med att se över ytterligare en e-tjänst som behöver uppdateras med ny funktionalitet. Under den aktuella perioden har arbete gjorts i projektet som behandlar artificiell intelligens, bildanalys och bryggor (strandskydd). Därutöver har utvecklingen av en kartbaserad applikation avslutats, vilken ska underlätta för miljöskydd att effektivisera planeringen av sin tillsyn med hjälp av kartstöd. Nämnden kan se att införandet av olika kartlager underlättar i verksamheten dock är det för tidigt att mäta effekten av införandena som är gjorda under året. Miljöförvaltningen har skickat en förfrågan till GIS-enheten om de har möjlighet att arrangera ett utbildnings- och inspirationstillfälle för medarbetare på förvaltningen. Innan sommaren erbjöds samtliga av förvaltningens medarbetare möjligheten att gå en grundläggande digital utbildning, så kallat GIS Körkort. Därefter

kommer ett urval av medarbetarna kunna gå en fördjupad utbildning under hösten. Under perioden har en digital checklista utvecklats för att effektivisera inspektionen av hygieniska verksamheter. Denna checklista är nu redo att implementeras av hälsoskyddsavdelningen för att underlätta deras arbete. Miljöförvaltningen har stoppat införandet av automatisering i ärendeflödet i förvaltningens största ärendehanteringssystem Ecos, eftersom de nuvarande avtalen inte omfattar den tänkta produkten. För att kunna fortsätta förbättra de digitala lösningarna som finns inom förvaltningens verksamheter tidigareläggs en upphandling i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU) vilket nu är en aktivitet som förvaltningen förbereder.

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Status
Helt uppfyllt

Nämnden grunduppdrag innebär dels tillsyn och kontroll som bidrar till en hållbart näringsliv med sund konkurrens, dels arbetar nämnden för ett hållbart samhällsbyggande som i sin tur ger en attraktiv kommun.

Nämnden genomförde lantmäteriförrättningar, bidrog i framtagande av detaljplaner och besvarade bygglovsremisser. På så sätt bidrog nämnden till kommunens utveckling med kompetens inom lantmäteri samt miljö- och hälsoskydd.

Nämnden arbetade aktivt för att använda klarspråk, ge information som möter behoven hos nämndens målgrupper samt kommunicera proaktivt. Exempel är information till livsmedelsföretagare om förändrad lagstiftning.

Nämnden deltog aktivt i ett stort antal nätverk och samarbeten med andra kommuner och myndigheter. På så sätt har nämnden både utvecklat och synliggjort sin kompetens.

Uppdrag 12: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Nämnden har aktivt informerat livsmedelsföretagare om de förändringar som trätt i kraft 2024 när det gäller riskklassning och efterhandsdebitering.

Under den aktuella perioden har nämnden uppdaterat e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med den nuvarande lagstiftningen. En ny e-tjänst som möjliggör att anmäla ett underkänt avlopp har implementerats. Dessutom har arbete påbörjats med att se över ytterligare en e-tjänst som behöver uppdateras med ny funktionalitet.

Nämnden arbetade löpande med att se över information på uppsala.se för att förenkla, klarspråka och förtydliga.

Åtgärd: Nämnden ska ge en rådgivande, rättssäker och effektiv företagservice och ett gott bemötande i sina kontakter med näringslivet.

Status
Påbörjad

Nämnden har aktivt informerat livsmedelsföretagare om de förändringar som trätt i kraft 2024 när det gäller riskklassning och efterhandsdebitering.

Under den aktuella perioden har förvaltningen uppdaterat e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med den nuvarande lagstiftningen. En ny e-tjänst som möjliggör att anmäla ett underkänt avlopp har implementerats. Dessutom har arbete påbörjats med att se över ytterligare en e-tjänst som behöver uppdateras med ny funktionalitet.

Förvaltningen arbetade löpande med att se över information på uppsala.se för att förenkla, klarspråka och förtydliga.

På detta sätt bidrar nämnden till kommunens näringslivsprogram och dess handlingsplan.

Åtgärd: Bidra till utvecklingen av digitala tjänster som förenklar för företagarna och bidrar till näringslivets utveckling.

Status
Påbörjad

Under den aktuella perioden har förvaltningen bland annat uppdaterat e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med den nuvarande lagstiftningen och påbörjat arbete med att se över ytterligare en e-tjänst som behöver uppdateras med ny funktionalitet. Nämnden har också vidareutvecklat underlag som används av inspektörerna vid tillsyn, för att effektivisera tillsynen. Dels har en digital checklista för inspektion av hygieniska

verksamheter tagits fram, dels har en kartbaserad applikation för planering av miljöskyddstillsyn avslutats.

På detta sätt bidrar nämnden till kommunens näringslivsprogram och dess handlingsplan.

Uppdrag 15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att delta i internationella, nationella och regionala nätverk inom nämndens sakområden. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Nämnden deltog aktivt i ett stort antal nätverk och samarbeten med andra kommuner och myndigheter. "Mitt Miljösamverkan" är ett forum för miljö- och hälsoskyddsförvaltningar inom Uppsala, Dalarna och Västmanlands län och syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Miljöförvaltningen hade också utbyte med andra miljöförvaltningar i nio storstadskommuner. Nämndens medarbetare deltar i flera fall i nationella myndigheters referensgrupper.

Avdelningen för enskilt avlopp deltog i den årliga nationella konferensen Vatten-Avlopp-Kretslopp i Sundsvall och offentliggjorde att konferensen kommer att äga rum i Uppsala nästa år.

Internationellt är nämnden en del av det europeiska larmsystemet för livsmedel, vilket innebär att vi varnar andra om farliga livsmedel som vi upptäcker och vi ser till att livsmedelsfaror som andra upptäcker tas bort från försäljning i Uppsala kommun.

Åtgärd: Delta i internationella, nationella och regionala nätverk inom nämndens sakområden.

Status
Påbörjad

Förvaltningen deltar i ett flertal nätverk inom nämndens sakområden, både regionalt och nationellt. Nämndens medarbetare deltar i flera fall i nationella myndigheters referensgrupper.

Avdelningen för enskilt avlopp deltog i den årliga nationella konferensen Vatten-Avlopp-Kretslopp i Sundsvall och offentliggjorde att konferensen kommer att äga rum i Uppsala nästa år.

Internationellt är nämnden en del av det europeiska larmsystemet för livsmedel, vilket innebär att vi varnar andra om farliga livsmedel som vi upptäcker och vi ser till att livsmedelsfaror som andra upptäcker tas bort från försäljning i Uppsala kommun.

På detta sätt bidrar nämnden till kommunens näringslivsprogram och dess handlingsplan.

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Inom myndighetsuppdraget, lantmåteriförrättningar.

Status
Påbörjad

Lantmåteriförrättningar har genomförts enligt plan. På grund av svårigheter att få ut akter från statliga Lantmåteriet finns en risk att förrättningar kan komma att fördröjas senare under året.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Bidra vid framtagande av detaljplaner.

Status
Påbörjad

Myndigheten deltar i kommungemensamt granskningsråd, för att kunna bidra med kompetens från planarbetets början.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Svara på bygglovsremisser.

Status
Stoppad

Myndigheten får planremisser, inte bygglovsremisser. Samtliga planremisser har besvarats.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Fortsätta och förbättra samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen.

Status
Påbörjad

Myndigheten kommer att delta i "Bygglov på väg" om det kommer att genomföras under året. Myndigheten har utvärderat deltagande i de "Minimässor" som delvis ersatt bygglov på väg, och ser att där möter myndigheten inte sin målgrupp.

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Bidra med miljö- och hälsoskyddskompetens i stadsbyggnadsprocessen, bygglov, planer och program.

Status
Påbörjad

Uppsala kommun behöver växa hållbart. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll i stadsbyggnadsprocessen genom miljö- och hälsoskyddsgranskning av detaljplaner, program och förhandsbesked inför bygglov utanför detaljplan. Nämnden

har yttrat sig löpande på inkommande remisser angående detaljplaner, program, bygglov och lokaliseringsprövningar.

Nämnden har också deltagit på samråd med bygglovs- och planenheten. På så sätt bidrar nämnden till en hållbar stadsutveckling och kommunens Vattenprogram samt Handlingsplan för trafikbuller samt till att frågor kring miljö och klimat belyses i bygglov, planer och program.

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Status
I hög grad uppfyllt

Nämnden arbetade för en god livsmiljö i Uppsala kommun, för att förbättra våra vattenmiljöer och skydda grundvattnet, för giftfria och slutna kretslopp, för ett hållbart samhällsbyggande samt för att minska växthusgasutsläpp. Detta gjorde nämnden genom att bedriva tillsyn och prövning enligt miljöbalken bland annat gällande miljöfarliga verksamheter, förorenade områden, PFAS, fluorerade växthusgaser, luftkvalitet, strandskydd, naturreservat samt enskilda avlopp.

Östra Sveriges Luftvårdsförbund har utfört mätningar av kvävedioxid och partiklar vid Vaksalaskolans skolgård för att få en bättre bild över den luftkvalitet som råder där barn vistas i sin skolmiljö. Resultaten visar att halterna av luftföroreningar vid Vaksalaskolan ligger närmare den urbana bakgrundshalten än de nivåer som observerats på andra trafikerade gator i staden. Miljökvalitetsnormer klaras med god marginal, och WHO riktvärden uppfylls också, med undantag för antalet dygnsmedelvärden av kvävedioxid över $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som bedöms bli något fler än WHO rekommendationer.

Under augusti kom nyheten om att Uppsala tillsammans med Umeå har renast luft i Europa enligt Europeiska miljöbyråns (EEA) senaste rankning.

Fokusmålet bedöms som i hög grad uppfyllt. Nämnden har behövt hantera följd effekter av omfattande förändringar i avfallsagstiftningen. Nämnden har lagt mycket resurser på att besvara frågor från verksamhetsutövare och allmänhet, samt att ta fram nya handläggningsrutiner och informationsmaterial. Nämnden har också lagt mycket tid på att bidra vid framtagandet av nya lokala avfallsföreskrifter. Detta, tillsammans med att det under början av året varit temporära chefslösningar vid avdelningen för miljöskydd, har medfört att delar av den tillsyn som var planerad inom miljöskyddsområdet inte kommer hinnas med under året.

Uppdrag 20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att bedriva tillsyn på miljöfarliga verksamheter, med fokus på minskad klimatpåverkan, samt på hantering av fluorerade växthusgaser. Nämnden verkar också för mindre klimatpåverkan och energianvändning inom miljöförvaltningen. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Energitillsyn utförs huvudsakligen som en del av den ordinarie miljötillsynen. Exempel på frågor som ställs är vad verksamheten har gjort för energibesparande åtgärder och om en energikartläggning genomförts.

Fluorerade växthusgaser (f-gaser) kan påverka klimatet och finns ofta i köldmedier som finns i kylar, frysar, luftkonditioneringar och värmepumpar. Den som bedriver yrkesmässig verksamhet och har en köldmedianläggning måste följa ett antal bestämmelser när det gäller installation, kontroll och rapportering av anläggningen. Nämndens tillsyn innebär bland annat granskning av uppgifter i inlämnade årliga köldmediarapporter och utifrån dessa genomföra uppföljande tillsyn vid behov. Arbetet pågick enligt plan.

Nämnden har en låg energianvändning. Den viktigaste posten är resor. Nämnden tillämpar kommunens resepolicy och väljer när möjligt gång, cykel eller kollektivtrafik. Nämnden har också behov av att köra bil för att kunna genomföra sin verksamhet. Till stor del nyttjas stadshusets bilpool. Nämnden har egna fordon för VA-tillsyn och lantmäteri, vilka kan drivas helt och hållet fossilfritt.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn på miljöfarliga verksamheter med fokus på minskad klimatpåverkan.

Status
Påbörjad

Energitillsyn utförs huvudsakligen som en del av den ordinarie miljötillsynen. Exempel på frågor som ställs är vad verksamheten har gjort för energibesparande åtgärder och om en energikartläggning genomförts.

På detta sätt bidrar nämnden till kommunens energiprogram samt miljö- och klimatprogram.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn av fluorerade växthusgaser (f-gaser).

Status
Påbörjad

Nämnden har granskat inkomna köldmediarapporter enligt plan. På detta sätt bidrar nämnden till kommunens miljö- och klimatprogram.

Åtgärd: Verka för mindre klimatpåverkan och energianvändning på förvaltningen.

Status
Påbörjad

Alla förvaltningens egna fordon kan drivas helt fossilfritt, med HVO, biogas eller el. Vid tillsyn på enskilda avlopp, som kan innebära långa körsträckor, planeras inspektionsrutterna så att tillsynen sker effektivt och med minskat klimatavtryck. På detta sätt bidrar nämnden bland annat till kommunens energiprogram och åtgärdsprogram för kvävedioxid och handlingsplan för luftkvalitet.

Uppdrag 21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att i tillsynen lyfta in frågor om verksamheternas beredskap och anpassning till ett förändrat klimat. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

I hälsoskyddstillsynen har nämnden har tittat på den värmekartering som finns framtagen i kommunen och vilka vård- och omsorgsboenden som finns i de kritiska områdena. Vid tillsyn på vård- och omsorgsboenden kontrolleras bland annat temperaturen vid besöket, hur temperaturen upplevs under sommar och vinter, om det finns rutiner för att mäta temperatur vid behov och om det finns solskydd och annan värmedämpande utrustning.

Kopplat till arbetet med konceptförskola har nämnden påtalat behovet att ta hänsyn till förändrat klimat.

Vid tillståndsprovning av enskilda avlopp finn flera av klimatscenarierna med vid bedömning i handläggningen. Till exempel skyfall och översvämningar kan påverka små avlopp både avseende funktion och placering.

Åtgärd: I tillsynen lyfta in frågor om verksamheternas beredskap och anpassning till ett förändrat klimat.

Status
Påbörjad

I hälsoskyddstillsynen har nämnden har tittat på den värmekartering som finns framtagen i kommunen och vilka vård- och omsorgsboenden som finns i de kritiska områdena. Vid tillsyn på vård- och omsorgsboenden kontrolleras bland annat temperaturen vid besöket, hur temperaturen upplevs under sommar och vinter, om det finns rutiner för att mäta temperatur vid behov och om det finns solskydd och annan värmedämpande utrustning.

Kopplat till arbetet med konceptförskola har nämnden påtalat behovet att ta hänsyn till förändrat klimat.

Vid tillståndsprovning av enskilda avlopp finn flera av klimatscenarierna med vid bedömning i handläggningen. Till exempel skyfall och översvämningar kan påverka små avlopp både avseende funktion och placering.

Uppdrag 24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att bedriva strandskyddstillsyn. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026. Tillsyn längs sträckan Flottsund-Vårdsättravik genomförs under åren 2024–2025, därefter fortsätter nämnden med strandskyddstillsyn längs andra delar av Ekoln.

Åtgärd: Områdesskydd: Tillsyn och prövning av strandskydd.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att bedriva strandskyddstillsyn. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026. Tillsyn längs sträckan Flottsund-Vårdsättravik genomförs under åren 2024–2025, därefter fortsätter nämnden med strandskyddstillsyn längs andra delar av Ekoln.

Nämndmål: Vi har en god livsmiljö i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Områdesskydd: Tillsyn och prövning av naturreservat.

Status
Påbörjad

Syftet med naturreservaten är bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv men också att tillgodose ett rikt friluftsliv.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har besökt några fasta kontroller på arrangemanget "Hitta ut" för att bilda sig en uppfattning om eventuellt slitage. Dessutom har nämnden studerat vad som står om fasta kontroller i naturreservatsföreskrifterna och hur de ska hanteras framöver. Nämnden medverkar vid olika möten inför arrangemang i naturreservaten.

Åtgärd: Områdesskydd: Tillsyn och prövning av strandskydd.

Status
Påbörjad

Strandskyddet ska långsiktigt skydda människors tillgång till strandområden genom allemansrätten men även bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Mötet mellan land och vatten har stor betydelse för såväl djur- och växtliv som för människors upplevelsevärden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fattat beslut i de ansökningsärenden som kommit in. Flera ansökningar gäller åtgärder som uppmärksammats vid tidigare tillsyn. Nämnden har börjat följa upp gamla ärenden med vitesförelägganden. På grund av en del klagomål har planerad tillsynstid i stället lagts på ett att följa upp dessa. Genom att ha tillsyn av strandskydd och vara noggrann vid beslut i prövningar, bidrar förvaltningen med att upprätthålla rättssäkerheten vid våra stränder.

Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Bidra till plan för hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen.

Status
Påbörjad

Det finns en ny vattentjänstplan. Förvaltningen bidrar till att samverka med Uppsala vatten kring tillsynsfrågor om enskilt avlopp kopplade till vattentjänstplanen samt ibland lämna underlag som Uppsala vatten behöver. Miljö och hälsoskyddsnämnden har också ett uppdrag i att sammankalla berörda nämnder och bolag för att säkerställa att VA-försörjningen i s.k. VA-utredningsområdena utreds. På så sätt bidrar förvaltningen till vattenprogrammet och handlingsplanen för VA-utbyggnad och vattentjänstplan.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Tillsyn och prövning av små avlopp.

Status
Påbörjad

Antalet ansökningar om enskilt avlopp har ökat jämfört med tidigare år som en följd av ökad tillsyn av gamla avlopp som behöver åtgärdas. Väntetiden för handläggning av en ansökan har ökat. Det beror på en ökning av antal ansökningar men också på att resurser lagts på planerad tillsyn på små reningsverk och gamla avlopp som måste åtgärdas.

Genom att ha tillsyn av små enskilda avlopp och göra en noggrann prövning av nya avlopp bidrar nämnden till kommunens vattenprogram, handlingsplan för VA-utbyggnad och vattentjänstplan.

Åtgärd: Miljöskydd: Bidra till kommungemensamt vattenarbete.

Status
Påbörjad

Miljöförvaltningen har löpande under året deltagit i det kommungemensamma vattenarbetet, bland annat med att bidra vid framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Jumkilsån och i arbetet med att ta fram en kommunövergripande släckvattenplan.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens vattenprogram och dess handlingsplan.

Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.

Status
Försenad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn av tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter (A- och B-verksamheter).

Status
Försenad

På grund av omfattande ny lagstiftning bland annat inom avfallsområdet har mer tid än förväntat lagts på att möta frågor från verksamhetsutövare och allmänhet samt att ta fram nya handläggningsrutiner, vilket tagit tid från tillsynsarbetet. Avdelningen har också lagt tid på introduktion av nya medarbetare.

Under hösten kommer rekrytering att genomföras för att möjliggöra mer tillsyn.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens vattenprogram samt miljö- och klimatprogram.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn av anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter (C-verksamheter).

Status
Försenad

På grund av omfattande ny lagstiftning bland annat inom avfallsområdet har mer tid än förväntat lagts på att möta frågor från verksamhetsutövare och allmänhet samt att ta fram nya handläggningsrutiner, vilket tagit tid från tillsynsarbetet. Avdelningen har också lagt tid på introduktion av nya medarbetare.

Under hösten kommer rekrytering att genomföras för att möjliggöra mer tillsyn.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens vattenprogram samt miljö- och klimatprogram.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn av miljöfarliga verksamheter som inte är anmälningspliktiga (U-verksamheter).

Status
Försenad

På grund av omfattande ny lagstiftning bland annat inom avfallsområdet har mer tid än förväntat lagts på att möta frågor från verksamhetsutövare och allmänhet samt att ta fram nya handläggningsrutiner, vilket tagit tid från tillsynsarbetet. Avdelningen har också lagt tid på introduktion av nya medarbetare.

Under hösten kommer rekrytering att genomföras för att möjliggöra mer tillsyn.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens vattenprogram samt miljö- och klimatprogram.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn högfluorerade ämnen (PFAS).

Status
Påbörjad

Nämnden har deltagit i olika forum och nätverk gällande hälso- och miljörisker med PFAS. Nämnden har även fortsatt sitt spårningsarbete kring PFAS och sitt samarbete med Stadsbyggnadsförvaltningen gällande PFAS i deponier och grundvatten och påverkan på befintlig och ny bebyggelse.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens vattenprogram.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn förorenade områden.

Status
Påbörjad

Nämnden bidrar genom sin tillsyn bland annat till kommunens Vattenprogram och Avfallsplan.

Nämnden har utfört tillsyn av förorenade områden enligt plan.

Under perioden har nämnden genomfört en ansvarsutredning för en brandövningsplats och påbörjat en ansvarsutredning för en deponi. Nämnden har även genomfört samsyn med länsstyrelsen kring riskklass för ett antal handelsträdgårdar.

Åtgärd: Miljöskydd: Utföra kontroll av hantering av växtskyddsmedel.

Status
Påbörjad

Nämndens arbete med uppdatering av register över aktörer pågår enligt plan.

Åtgärd: Miljöskydd: Kontroll av hantering av animaliska biprodukter och handlägga inkommande ärenden.

Status
Påbörjad

Nämnden registrerar löpande kontrollobjekten under året i samband med att tillsyn utförs.

Åtgärd: Bidra till ett cirkulärt Uppsala med en hållbar avfallshantering.

Status
Påbörjad

Nämnden hanterade ett flertal avfallsärenden under året. Till följd av förändringar inom avfallsagstiftningen har nämnden lagt mycket tid på att hantera frågor om eldning av trädgårdsavfall. Nämnden har också aktivt bidragit vid framtagning av nya lokala avfallsföreskrifter för Uppsala kommun. Dessutom bedriver nämnden tillsyn på verksamheter där bland annat hantering av farligt avfall kontrolleras. Nämnden har

som stöd till främst småföretagare tagit fram informationsmaterial om hur företag kan hantera små mängder farligt avfall. Genom tillsynen bidrar nämnden till en hållbar avfallshantering. Nämnden bidrar genom sitt arbete som tillsynsmyndighet till kommunens avfallsplan.

Åtgärd: Miljöskydd: Kontroll enligt marknadskontrollförordningen.

Status
Påbörjad

Nämnden har deltagit i KEMI:s samverkanstillsynsprojekt under perioden och utvecklat en kontrollplan för tillsynsområdet marknadskontroll.

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Tillsyn luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram för luft.

Status
Påbörjad

Under augusti kom nyheten om att Uppsala tillsammans med Umeå har renast luft i Europa enligt Europeiska miljöbyråns (EEA) senaste rankning.

Miljökvalitetsnormer för partiklar och kvävedioxider klaras för närvarande vid mätstationerna.

Östra Sveriges Luftvårdsförbund har utfört mätningar av kvävedioxid och partiklar vid Vaksalaskolans skolgård för att få en bättre bild över den luftkvalitet som råder där barn vistas i sin skolmiljö. Resultaten visar att halterna av luftföroreningar vid Vaksalaskolan ligger närmare den urbana bakgrundshalten än de nivåer som observerats på andra trafikerade gator i staden. Miljökvalitetsnormer klaras med god marginal, och WHO riktvärden uppfylls också, med undantag för antalet dygnsmedelvärden av kvävedioxid över $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som bedöms bli något fler än WHO rekommendationer.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till åtgärdsprogram för kvävedioxid och handlingsplan för luftkvalitet.

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Status
Helt uppfyllt

Nämnden arbetade för en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun bland annat genom att bedriva tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatueringar.

Nämnden bedrev även livsmedelskontroll, med syfte att konsumenterna ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Nämnden ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen.

Nämnden verkade genom tillsyn och prövning för ansvarsfull alkoholserving, ansvarsfull tobaksförsäljning samt ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, e-cigarettor och folköl.

Nämnden arbetade för att bibehålla och stärka sin beredskap för allvarliga störningar samt höjd beredskap. Nämnden var nåbar dygnet runt, alla dagar, för att bistå vid olyckor eller utsläpp med risk för påverkan på människors hälsa eller miljö.

Genom stärkt samverkan med andra myndigheter arbetade nämnden för ökad upptäckt av illegal verksamhet.

Uppdrag 26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att skapa förutsättningar för stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Under början av året genomförde nämnden förberedelser och planering för årets arbete med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet. Nämnden har deltagit i möten med andra aktörer såsom Vital (regeringsuppdrag mot avfallsbrottslighet) och andra delar av kommunen.

Nämnden har deltagit i tillsynsinsats gällande livsmedelstransporter. Nämnden arbetar med att upptäcka och få bort osäkra livsmedel från marknaden. Förvaltningen har genomfört riktade kontroller mot kioskverksamheter och där upptäckt otillåten ompaketering av livsmedel. Vid kontroll på restauranger har upptäckts verksamheter som vilseleder konsumenter genom felaktig information på menyn. Det har även påvisats verksamheter som startat utan att först registrera sin verksamhet. Om en verksamhet startar utan tillstånd beslutar nämnden om livsmedelssanktionsavgift för överträdelsen.

Andra insatser har genomförts ihop med bland annat polisen och en grannkommun. Nämnden har också genomfört en områdesinventering för att upptäcka verksamheter som bör ha tillsyn eller kontroll av nämnden.

Åtgärd: Stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan.

Status
Påbörjad

Under början av året genomförde nämnden förberedelser och planering för årets arbete med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet. Nämnden har deltagit i möten med andra aktörer såsom Vital (regeringsuppdrag mot avfallsbrottslighet) och andra delar av kommunen.

Nämnden har deltagit i tillsynsinsats gällande livsmedelstransporter. Nämnden arbetar med att upptäcka och få bort osäkra livsmedel från marknaden. Förvaltningen har genomfört riktade kontroller mot kioskverksamheter och där upptäckt otillåten ompaketering av livsmedel. Vid kontroll på restauranger har upptäckts verksamheter som vilseleder konsumenter genom felaktig information på menyn. Det har även påvisats verksamheter som startat utan att först registrera sin verksamhet. Om en verksamhet startar utan tillstånd beslutar nämnden om livsmedelssanktionsavgift för överträdelsen.

Andra insatser har genomförts ihop med bland annat polisen och en grannkommun. Nämnden har också genomfört en områdesinventering för att upptäcka verksamheter som bör ha tillsyn eller kontroll av nämnden.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn försäljning av kemiska produkter med prekursorer.

Status
Väntar

Nämnden planerar att under hösten genomföra tillsyn på prekursorer.

Uppdrag 30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att löpande arbeta med att erbjuda anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder när så är möjligt. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Fortsätta att erbjuda provanställningar/anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetar löpande med att erbjuda provanställning/anställning genom olika arbetsmarknadsåtgärder när så är möjligt.

Uppdrag 32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Medarbetarundersökningen för förvaltningen visar ett gott resultat i arbetsmiljön. Arbetsgivaren arbetar aktivt med handlingsplan utifrån resultatet i medarbetarundersökningen. Arbetsgivaren har ständiga pågående medarbetardialoger och vid behov tar vi hjälp av företagshälsovården.

Åtgärd: Som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö.

Status
Påbörjad

Medarbetarundersökningen för förvaltningen visar ett gott resultat i arbetsmiljön. Arbetsgivaren arbetar aktivt med handlingsplan utifrån resultatet i medarbetarundersökningen. Arbetsgivaren har ständiga pågående medarbetardialoger och vid behov tar vi hjälp av företagshälsovården.

Uppdrag 35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Förvaltningen är representerad i det kommuninterna beredskapsnätverket. Revidering av ledningsplan och operativ plan för allvarlig störning, samt framtagande av övningsscenario har påbörjats. Beredskapsövning, framtagande av utbildningsplan, revidering av kontinuitetshanteringsplan och utbildning kring krigsplacering är planerat till tertial 3.

Nämnden är genom sin utökade beredskapsfunktion nåbar dygnet runt, alla dagar, för att bistå vid exempelvis olyckor med potentiell påverkan på miljö och hälsa.

Genom regelbundna referensmätningar för gammastrålning upprätthåller nämnden en god beredskap för oförutsedda händelser med strålningspåverkan och minskar risken för att människor utsätts för hög strålning.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens program för krisberedskap.

Åtgärd: Stärkt beredskap för allvarliga störningar.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024-2026. Förvaltningen är representerad i det kommuninterna beredskapsnätverket. Revidering av ledningsplan och operativ plan för allvarlig störning, samt framtagande av övningsscenario har påbörjats. Beredskapsövning, framtagande av utbildningsplan, revidering av kontinuitetshanteringsplan och utbildning kring krigsplacering är planerat till tertial 3.

Nämnden är genom sin utökade beredskapsfunktion nåbar dygnet runt, alla dagar, för att bistå vid exempelvis olyckor med potentiell påverkan på miljö och hälsa.

Genom regelbundna referensmätningar för gammastrålning upprätthåller nämnden en god beredskap för oförutsedda händelser med strålningspåverkan och minskar risken för att människor utsätts för hög strålning. Nämnden bidrar genom sitt arbetet till kommunens program för krisberedskap.

Åtgärd: Stärkt beredskap för höjd beredskap.

Status
Påbörjad

Fortsatt arbete med att ledningsplan för höjd beredskap planeras till hösten. Nämnden bidrar genom sitt arbetet till kommunens program för krisberedskap.

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för bättre inomhusmiljö i utsatta områden.

Status
Väntar

Under hösten kommer hälsoskyddsavdelningen genomföra uppsökande bostadstillsyn. Genom att aktivt arbeta för att nå ut med information om rätten till en god inomhusmiljö till de delar kommunens invånare där kunskap om nämndens verksamhet kan vara lägre kan nämnden bidra till att skapa förutsättningar för en jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn förskolor, skolor och fritidshem.

Status
Påbörjad

Nämnden genomför tillsyn enligt miljöbalken på förskolor, skolor och fritidshem. Målet med tillsynen är att alla förskolor, skolor och fritidshem ska ha en god miljö för barn. I tillsynen kontrollerar nämnden att miljöbalken och dess följdbestämmelser efterlevs och att verksamheterna har en fungerande egenkontroll. I årets tillsyn fokuserar nämnden på städning enligt den nationella tillsynsstrategin.

Nämnden ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor har utvecklats och behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Flera verksamheter har haft problem med höga temperaturer i sina lokaler under somrarna, vilket påverkar barnens miljö i skola och förskola negativt. Eftersom värmeböljorna förutspås öka behöver ökad hänsyn tas till ett förändrat klimat vid underhåll och nybyggnationer av skolor, förskolor och fritidshem.

Genom tillsyn på skolor, förskolor och fritidshem bidrar nämnden till att kontrollera att verksamhetsutövaren tar sitt ansvar för bland annat inomhusmiljön i lokalerna, så att barnens hälsa inte påverkas negativt.

Åtgärd: Hälsoskydd: Stödja tobakspreventivt arbete i skolan.

Status
Väntar

Nämnden har bedriver tillsyn på skolornas tobakspreventiva arbete genom ett tillsynsprojekt. I samband med det har nämnden genomfört ett informationsutskick till skolorna. Nämnden planerar att även utföra oanmälda inspektioner på högstadieskolor i kommunen för att kontrollera om det förekommer rökning inomhus

eller utomhus vid skolorna och om det finns tydlig skyltning om det rådande rökförbudet.

Genom nämndens tillsyn av skolornas tobakspreventiva arbete bidrar nämnden till att öka efterlevnaden av de krav på rökfria skolmiljöer som anges i Lag om tobak och liknande produkter och därmed minska risken för att barn och unga börjar röka.

Åtgärd: Hälsoskydd: Medverka i arbetet med att ta fram en konceptförskola.

Status
Påbörjad

Förvaltningen medverkar i ett kommungemensamt projekt om att ta fram en konceptförskola i samverkan med skolfastigheter, fastighetsstaben, utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen med flera.

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn vård- och omsorgslokaler.

Status
Påbörjad

Fokus vid tillsyn av vård- och omsorgslokaler är att kontrollera att verksamheten har fungerande egenkontrollrutiner för att säkerställa att de boende har en god inomhusmiljö med fokus på frågor om legionella, ventilation, buller, fukt, radon, temperatur och städning.

Nämnden ser att det är problem med inomhustemperaturen på många boenden. Det är för kallt vintertid och för varmt på sommaren. Det krävs ytterligare åtgärder för att säkerställa temperaturen i lokaler där de boende vistas, så väl allmänna utrymmen som boenderummen. Nämnden ser också fortfarande brister kopplade till det förebyggande arbetet mot legionella. Till exempel kontroll av vattentemperaturer som inte genomförs och avsaknad av spolning av tappställen som inte används.

Genom tillsyn på vård- och omsorgslokaler bidrar nämnden till en jämlik hälsa. Genom sitt arbete som tillsynsmyndighet bidrar nämnden till kommunens program för äldrevänlig kommun.

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn på hygieniska m.fl. anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter.

Status
Påbörjad

Nämnden genomför tillsyn på strandbad, bassängbad och så kallade hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta (t.ex. tatuering, fotvård, piercing mm) och annan smitta.

Inom strandbad genomförde nämnden tillsyn, granskade analysrapporter och rapporterade till Havs- och vattenmyndigheten. Utöver det hanterades händelser som innebär en hälsorisk för badande, bland annat ett flertal avrådan på grund av otjänligt vatten och flera avrådan på grund av algblomningar samt varningar och övervakning badvattenkvaliteten i samband med bräddningar av reningsverk. Sommaren präglades

av lokala nederbörd och skyfall. Markavrinningen efter regn påverkade badvattenkvaliteten negativt främst på badplatserna som ligger i Fyrisån, uppströms centrala Uppsala.

I tillsynen av bassängbad har nämnden bland annat följt upp brister som noterades i tillsynen. Utöver det har nämnden hanterat flera driftstörningsärenden där störningarna medförde risk för människors hälsa. Bristen på tillgång till badanläggningar i kommunen i kombination med att befintliga anläggningar är äldre och slitna medför ett stort tillsynsbehov. För att förhindra att ett högt besöksstryck på äldre badanläggningar medför risk för att badande blir sjuka efter bad, fokuserar förvaltningen på att se till att nödvändiga åtgärder vidtas på bassängbad. Bland annat utreddes höga trikloraminalter, höga trihalometanhalter och höga halter bundet klor, vilka kan påverka hälsan negativt.

Nämnden genomför förebyggande tillsyn på verksamheter som medför risk för (blod)smitta (tatuering, piercing m.m.) samt solarier.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till att dels förebygga att hälsorisker uppstår och dels till att se till att brister åtgärdas.

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn på hälsoskyddsverksamheter som inte är anmälningspliktiga.

Status
Påbörjad

Nämnden genomför tillsyn på gym och idrottsanläggningar. Utöver nya inspektioner följde nämnden även upp tidigare avsaknaden av helgstäd av idrottshallar som används på helger. Nämnden arbetar vidare för att fler idrottsanläggningar får helgstäd om de används på helgerna.

Nämnden har handlagt inkommande klagomål på inomhusmiljö i fastigheter och bostäder. Nämnden genomför även förebyggande tillsyn på fastigheter, bostäder och tillfälliga boenden för att förebygga risk för olägenheter som leder till klagomål. Nämnden bidrar på det sätt till mer jämlika förutsättningar i boendemiljöerna.

Nämnden genomför förebyggande ljudmätningar vid olika typer av arrangemang. Förvaltningen hanterar dessutom frågan om höga ljudnivåer i klagomål.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till att förebygga och åtgärda hälsorisker.

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för minskad skadlig påverkan från radon i inomhusmiljön i flerbostadshus.

Status
Påbörjad

Nämnden genomför tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus. Genom tillsynen bidrar nämnden till att minska risken för att människor utsätts för höga radonhalter i sina bostäder och bidrar till att åstadkomma likvärdiga förutsättningar i bostäder med avseende på strålmiljön.

Tillsynen kommer att pågå i flera år framåt då 1 200 flerbostadshus ska granskas. Ett resultat av arbetet är att fastighetsägare har börjat mäta radonhalter i sina byggnader sedan den förstärkta tillsynen påbörjades. Under 2024 har nämnden hittills genomfört

580 timmar tillsyn av radonmätningar på flerbostadshus, varav den största delen är avgiftsfinansierad. 94 radonärenden har avslutats under 2024 vilket innebär att fastigheterna i ärendet är mätta utifrån Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning och har halter under riktvärdet. Totalt har nästan 860 ärenden slutförts.

Åtgärd: Hälsoskydd: Beredskap för smittspårning av objektburen smitta.

Status
Påbörjad

Förvaltningen arbetar för att upprätthålla en god beredskap för smittspårning, både gällande material, resurser och kompetens. Under året har fler inspektörer utbildats i handläggning av smittspårningsärenden och kunskapshöjande åtgärder har genomförts.

Under perioden har nämnden haft färre inkommande smittspårningsärenden än föregående år.

Nämnden har stärkt sitt samarbete med andra myndigheter.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra årsplanen för planerad livsmedelskontroll.

Status
Påbörjad

Livsmedelskontrollen bidrar till säkra livsmedel och sund konkurrens i Uppsala kommun. Arbetet pågår med att genomföra kontrollplanen. Kontrollplanen omfattar målen i den nationella kontrollplanen vilket innebär kontroller av utpekade operativa mål. Under hösten kommer planering av kontrollens inriktning 2025 att göras. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, utreda oförutsedda händelser.

Status
Påbörjad

Nämnden bidrar till att förebygga ohälsa hos invånarna genom att utreda matförgiftningar och klagomål. Antalet misstänkta matförgiftningar har redan överskridit förväntat antal för året och även antal klagomål har varit fler än planerat under jan-augusti. Detta har lett till att mer tid än planerat lagts på händelsestyrda kontroller för att utreda de inkomna ärendena.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Bidra till provtagning inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen.

Status
Påbörjad

Nämnden bidrar till Sveriges övervakning av antibiotikaresistens i djur och livsmedel genom att ta ut prover på kyckling- och kalkonkött från butiker i Uppsala som sedan analyseras av Sveriges veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull.

Status
Påbörjad

Förvaltningen har arbetat med att skapa samsyn bland inspektörerna och implementera Livsmedelsverkets arbetssätt för att bibehålla kontrollen verkningsfull, rättssäker och riskbaserad. Förvaltningen finns representerade i den nationella arbetsgruppen för kosttillskott som leds av Livsmedelsverket för att göra Sveriges och Uppsalas kosttillskottskontroll bättre och mer effektiv. Mallar och arbetssätt har tagits fram för kontroll av kontaktmaterialverksamheter.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla dricksvattenkontrollen.

Status
Påbörjad

Uppsala kommun är en av de kommuner i landet med störst antal vattenverk. Både för vår egen skull och för att stötta andra kommuner driver nämnden ett omfattande arbete för att utveckla dricksvattenkontrollen. Förvaltningen deltar i den nationella dricksvattenkontrollgruppen som leds av Livsmedelsverket för att göra Sveriges och Uppsalas dricksvattenkontroll bättre och mer effektiv. Förvaltningen deltar även i samarbeten med andra kommuner och bistår även andra kommuner med material och stöd.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Information och rådgivning till de nya livsmedelsföretag som får tillsyn under första verksamhetsåret.

Status
Påbörjad

Konsumenterna får säkra livsmedel, blir inte lurade om vad maten innehåller och informationen om maten är enkel att förstå.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Kontroll av hantering av animaliska biprodukter.

Status
Väntar

Förvaltningen har en kontrollplan för animaliska biprodukter. Kontrollen kommer att utföras under tertial 3.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull alkoholserving.

Status
Påbörjad

Löpande kontroller görs genom yttre och inre tillsyn. För den inre tillsyn har förfrågningar påbörjats och uppgifterna har hanterats. För den yttre tillsyn bedöms planen för yttre tillsyn som genomförbar, då det redan genomförts 207 av 280 planerade besök. Det har beviljats 48 ansökningar inklusive ändringar samt 104 tillfälliga tillstånd inkl. slutna sällskap, inga ansökningar har avslagits.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning.

Status
Påbörjad

Löpande kontroller görs genom yttre och inre tillsyn av tobaksförsäljare. Planen för helåret bedöms genomföras enligt plan då det redan genomfört 91 tillsynsbesök (inkl. kontrollköp) av 140 försäljningsställen. 11 tobakstillstånd har beviljats.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för ansvarfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, e-cigarettor och folköl.

Status
Påbörjad

Kontroller genomförs genom yttre tillsyn. Tillsynsplanen för helåret bedöms som genomförbar. Försäljningsställena besöks en gång varje år, ofta i samband med tobakstillsyn.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verkar för en sund och säker spelmarknad.

Status
Påbörjad

Handläggning av registreringar sker löpande. Totala antalet registreringar är 12 hittills.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Verksamhetsrapport

Nämndbehandlas
2024-09-25

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Handläggare:
Sara Johansson

Verksamhetsrapport

För miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2024

Innehåll

Verksamhetsrapporten	3
Sammanfattning	4
Ekonomiskt resultat	4
Sammanfattning tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	4
Bakgrund.....	7
Den kommunala organisationen	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	7
Miljöförvaltningen.....	8
Begreppsdefinitioner	9
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	11
Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet	11
Miljösamverkan	11
Avdelningen för miljöskydd	12
Avdelningen för hälsoskydd	16
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp	22
Kommunala lantmäterimyndigheten	26
Enheten för livsmedelskontroll.....	29
Tillståndsenheten	35
Viktiga händelser på miljöförvaltningen	35
Arbete med digital utveckling	39
Beredskap och säkerhet	39
Bemötande och service.....	41
Medarbetare och ledare.....	43
Kommunikation	43
Resultat för miljöförvaltningens verksamheter.....	45
Uppföljning av indikatorer	49
Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag.....	50
Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden	51

Verksamhetsrapporten

Den här verksamhetsrapporten omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens (nämndens) verksamhetsresultat för januari-augusti, ekonomiskt resultat för januari-augusti samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen.

En stor del av nämndens arbete utgörs av tillsyn och kontroll inom nämndens ansvarsområden samt lantmäteriförrättningar. Därutöver arbetar nämnden mot de fokusmål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige varje år.

Sammanfattning

Ekonomiskt resultat

Miljö- och hälsoskyddsämnden redovisar ett överskott för perioden januari till och med augusti om 0,4 miljoner kronor, vilket är 5,7 miljoner kronor lägre än periodens budget. Merparten av avvikelsen beror på lägre intäkter för livsmedelskontroll, lägre förrättningsavgifter, lägre intäkter för VA-tillstånd, lägre intäkter för timavgiftsfinansierad tillsyn och serveringstillstånd.

Resultatet visar även lägre verksamhetskostnader om 2,4 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket beror på lägre personalkostnader och kostnader för övriga tjänster.

Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturering för livsmedelskontroll, tillsyn och prövning utifrån miljöbalken samt förrättningsavgifter.

För helåret prognostiserar miljö- och hälsoskyddsämnden ett negativt resultat på 0,4 miljoner kronor.

Sammanfattning tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att hantera följd effekter av lagstiftningsförändringar inom avfallsområdet och fler inkommande ärenden som remisser, anmälningar och ansökningar, vilket har påverkat möjligheterna att utföra tillsyn. Även oplanerade förändringar i bemanningen på avdelningen har resulterat i att avdelningen är underbemannad under hösten vilket kommer att påverka möjligheterna att genomföra planerad tillsyn negativt. Rekrytering kommer att genomföras under hösten för att möjliggöra mer tillsyn. Avdelningen bedömer dock att delar av tillsynen kommer att behöva genomföras under 2025.

Avdelningen för hälsoskydd

Tillsynen kom i gång bra tidigt under året och har fortsatt att löpa på bra med en hög takt av inspektioner. Avdelningen är fullt bemannad och det finns goda förutsättningar att genomföra i stort sett vad som var planerat i tillsynsplanen.

Prognosen är att mängden uppföljande tillsyn blir något mindre än planerat och delar av tillsynen på timavgift har tagit mindre tid i anspråk än vad som uppskattades i planeringen.

Avdelningen har utfört drygt 520 inspektioner till och med augusti vilket är avsevärt fler än tidigare år.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Tillsynen av enskilda avlopp gick enligt plan. Under mars inspekterades 125 mini-reningsverk och från och med mitten av april pågick den mer etablerade tillsynen på äldre markbaserade avlopp.

Antalet inkommande ärenden i form av framför allt ansökningar om tillstånd till nytt enskilt avlopp ökade och var något fler än prognosen. På grund av ökad tillsyn, personalförändringar och fler ansökningar än prognos ökade handläggningstiden och antalet öppna ärenden.

Tiden som lades på skattefinansierade planremisser och bygglovsremisser är mer än den tid som avsatts. Strandskyddstillsynen ligger något efter plan, bland annat för att den händelsestyrda tillsynen ökade.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Antalet fattade beslut under perioden låg på samma nivå som under 2023, däremot har antalet påbörjade ärenden ökat i och med att antalet anställda förrättningslantmätare ökat. Väntetiden har fortsatt nedåt under året och den genomsnittliga tiden är nu kortare än vid samma period förra året, om man mäter väntetiden med samma metod som föregående år.

Under året har myndigheten haft ett större fokus på att påbörja handläggningen av Prio 2-ärenden, för att sänka väntetiden för dessa. Under perioden har myndigheten förstärkts med ytterligare en ingenjör som gjort att kötiden för mätning- och kartjobb har minskat, vilket leder till en kortare handläggningstid.

Sedan i maj i år har det statliga Lantmäteriet stängt ner åtkomsten till gamla akter som den kommunala lantmäterimyndigheten behöver för att slutföra många ärenden. Myndigheten är för tillfället hänvisad till att begära ut akterna som allmän handling, vilket leder till merarbete för myndigheten och en väntetid som vi inte själva kan styra över. Om situationen håller i sig under längre tid kan det leda till problem i arbetet med att slutföra förrättningar.

Livsmedelskontroll

Arbetet med att utföra kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl men det har gjorts något färre planerade kontroller och något fler uppföljande kontroller än planerat. Det har även fungerat bra med handläggning av administrativa ärenden så som registreringar och avregistreringar. Antalet beslut om åtgärd och antalet uppföljande kontroller har ökat till följd av ett nytt arbetssätt inom kontrollen. Ökningen har varit större än förväntat.

Under den första tertialen prioriterades införandet av nya rutiner och arbetssätt gällande kontroll, debitering och riskklassning. Den andra tertialen har mer tid lagts på kontroll och fortsatt arbete med samsyn inom kontrollen. Tid från avdelningen har även lagts på att hjälpa till vid framtagande av nya avfallsföreskrifter för kommunen då dessa berör avfall, tidigare livsmedel och animaliska biprodukter. Under den andra tertialen har bemanningen på avdelningen minskat med en heltidstjänst till följd av pensionsavgång. Bemanningen bedöms motsvara behovet framöver.

Tillståndsenheten

Arbetet har fungerat bra. Planen för tillsyn av serveringstillstånd på helåret bedöms som genomförbar, både inre tillsyn och 280 tillsynsbesök på serveringsställen. Under perioden januari-augusti har sju företag erhållit en erinran och två en varning.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså övriga tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigaretter och folköl.

Bakgrund

Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer, väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna samt väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område.

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige.

Varje nämnd stöds av en förvaltning vars uppdrag är att genomföra de beslut som nämnderna fattar och förse nämnderna med beslutsunderlag. I förvaltningarna arbetar anställda tjänstepersoner och i praktiken är det de som sköter genomförandet av kommunens verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Kommunfullmäktige ger nämnderna årliga uppdrag och fleråriga fokusmål. Nämnderna upprättar därefter verksamhetsplaner som beskriver hur varje nämnd ska nå fokusmålen och vilka beslut som måste tas. I slutet av året beskriver varje nämnd sedan i en verksamhetsberättelse resultaten för sin verksamhet samt hur de har genomfört de uppdrag och mål som getts ut av Kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar. Målet är ett friskt och tryggt Uppsala som utvecklas strukturerat och hållbart.

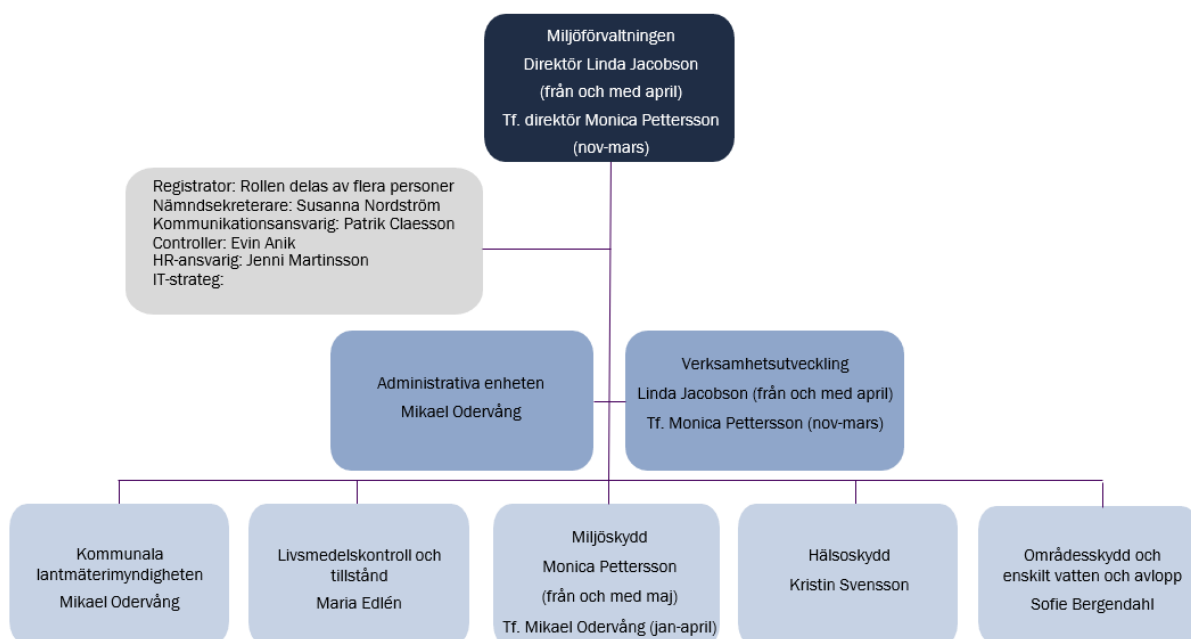
Miljöförvaltningen

Miljö- och hälsoskydds nämnden stöds av miljöförvaltningen. Miljöförvaltningens verksamhet delas upp i åtta verksamhetsområden vilka organiseras i fem avdelningar som åskådliggörs i organisationsbilden nedan.

Verksamhetsområdena är:

- Miljöskyddstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Enskilt vatten och avloppstillsyn
- Områdesskydd
- Samhällsbyggnad och miljöövervakning
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Livsmedelskontroll
- Tillståndsenheten

Förutom de fem avdelningarna finns en administrativ enhet samt två verksamhetsutvecklare som stödjer förvaltningens övergripande arbete. Dessutom finns stabsfunktioner från kommunledningskontoret knutna till miljöförvaltningen som stödjer med registratur, nämndsekretariat, kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Begreppsdefinitioner

De begrepp som används i verksamhetsberättelsen förklaras under detta avsnitt.

Tillsyn	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att lagstiftningen följs. Förebyggande tillsyn definieras som de aktiviteter som planeras utifrån risk och erfarenhet. Uppföljande tillsyn föräns av att brister har uppmärksamats i en verksamhet.</p> <p>Inom alkoholtillsynen finns yttre respektive inre tillsyn. Yttre tillsyn definieras som den tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Inre tillsyn är den tillsyn som genomförs genom förfrågningar till andra myndigheter (granskning av bland annat handel och vandel).</p>
Kontroll	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att livsmedels- och foderlagstiftningen följs. Likheterna med tillsyn är stora, men tillsyn enligt miljöbalken har en bredare innebörd än kontroll via livsmedels- och foderlagstiftningen. Motsvarigheten till förebyggande tillsyn och uppföljande tillsyn benämns i livsmedelslagstiftningen som normal kontroll respektive extra offentlig kontroll.</p>
Förrättning	<p>Ett ärende inom kommunala lantmäterimyndigheten som oftast tillkommit genom en ansökan och som alltid leder till ett myndighetsbeslut fattat av en förrättningslantmätare. En förrättning hanterar frågor gällande fastighetsbildning, fastighetsbestämning, servitutsfrågor m.m.</p>
Inspektion	<p>Ett föränmält eller oanmält tillsynsbesök för att kontrollera hur en verksamhet eller fastighetsägare lever upp till krav och informera om lagstiftningen.</p>
Besök	<p>Alla möten på plats hos verksamhetsutövaren.</p>
Ärende	<p>En avgränsad fråga som myndigheten/förvaltningen arbetar med. Det innehåller handlingar som har upprättats eller inkommit till förvaltningen.</p>
Ärendebalans	<p>Antal ärenden som inte är avgjorda.</p>

Remiss	Ett ärende som myndigheten får för yttrande.
Anmälan	Alla ärenden där någon gör en anmälan om något. Genererar ett beslut, men inte ett tillstånd.
Ansökan	Alla ärenden där någon ansöker om något. Genererar ett beslut eller ett tillstånd.
Klagomål	Aktiviteter för att se att lagstiftningen följs. Tillsynen föränleds av att andra misstänker brister. Här inkluderas "extra offentlig kontroll".

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Nämnden bidrar till en hållbar samhällsutveckling genom sitt grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller. Genom att kontrollera att miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter med flera följs minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen, maten blir säkrare att äta och folkhälsan blir bättre. Genom ett effektivt, rättssäkert och serviceinriktat arbete och tydlig och lättillgänglig information ger nämnden kommunens invånare och verksamheter förutsättningar att göra rätt och bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor. På så sätt bidrar nämnden till de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljökvalitetsmålen.

Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet

Under början av året genomförde nämnden förberedelser och planering för årets arbete med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet. Nämnden har deltagit i möten med andra aktörer såsom Vital (regeringsuppdrag mot avfallsbrottslighet) och andra delar av kommunen.

Nämnden har deltagit i tillsynsinsats gällande livsmedelstransporter. Nämnden arbetar med att upptäcka och få bort osäkra livsmedel från marknaden. Förvaltningen har genomfört riktade kontroller mot kioskverksamheter och där upptäckt otillåten ompaketering av livsmedel. Vid kontroll på restauranger har det upptäckts verksamheter som vilseleder konsumenterna genom felaktig information på menyn. Det har även påvisats verksamheter som startat utan att först registrera sin verksamhet. Om en verksamhet startar utan tillstånd beslutar nämnden om livsmedelssanktionsavgift för överträdelsen.

Andra insatser har genomförts ihop med bland annat polisen och en grannkommun. Nämnden har också genomfört en områdesinventering för att upptäcka verksamheter som bör ha tillsyn eller kontroll av nämnden.

Miljösamverkan

Arbetet i miljösamverkan syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Nämnden deltog aktivt i arbetet med att utveckla Mitt Miljösamverkan dels genom arbete i styrgruppen, dels genom medverkan i tillsynsprojekt och utbildningsinsatser. Under perioden deltog nämnden i seminarier om UV-skydd på förskolegårdar, solarier och strandbad. Nämnden deltog också i arbete med att ta fram en gemensam plan för provtagning inom livsmedelskontrollen under 2025.

Inom ramen för Mitt Miljösamverkan finns även en gemensam arbetsyta som alla inspektörer har tillgång till. Där ställdes, besvarades och diskuterades tillsynsrelaterade frågor och utmaningar.

Genom miljösamverkan stärker nämnden sina kontakter med kommuner i länet och angränsande län.

Avdelningen för miljöskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för miljön. Tillsynen är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Tillsynen omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som lantbruk, kemisk industri, fordonsservice, avloppsreningsverk, täkter och förbränningsanläggningar.

Fokus i tillsynen 2024

- Utöva tillsyn på miljöfarliga verksamheter.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på miljöfarliga verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Arbeta med förorenade områden, identifiera ansvariga för förorenade områden och förelägga om markundersökningar och slutligen efterbehandling.
- Minska klimatpåverkan genom tillsyn av energihushållning och energianvändning.
- Genomföra kontroll enligt marknadskontrollförordningen.
- Utveckla arbetet och kunskapen kring PFAS-föroreningar i mark och vatten och fortsätta arbetet med källspårning av PFAS.
- Bidra i kommunens övergripande arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten.
- Delta i förvaltningens och kommunens arbete med plan- och bygglov genom att svara på remisser.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger flera tillsynsområden och fokusområden som berör miljöskydd. De tillsynsområden som är aktuella för miljöskydd är förorenade områden, avfall, miljöfarlig verksamhet och kemikalier. De fokusområden som berörs är bland annat tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2, anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, illegal avfallshantering, masshantering, återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall, fordonstvättar och fordonsverkstäder, växtnärläckage från jordbruk och hästgårdar, energihushållning, kemikalielagstiftningen Reach och biocider. Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen.

Tillsyn

Avdelningen ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har lagt tid på att hantera följd effekter av flera lagstiftningsförändringar och fler inkommande ärenden som anmälningar, ansökningar och remisser jämfört med föregående år. Under året har även avdelningen förberett och påbörjat två större tillsynsprojekt, ett för marknadskontroll och ett för tandläkartillsyn samt introducerat flera nya medarbetare. Detta har påverkat avdelningens tillsynsarbete och avdelningen bedömer att delar av tillsynen kommer att behöva genomföras under 2025.

Miljöskydd	Planerad tillsyn 2024	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2024	
		Timmar	Andel av planerat för helår (%)
Tillsyn av objekt med årlig avgift (inkl. köldmedia och tillsynsskuld)	3 200 timmar	1306	41 %
Tillsyn med timavgift inkl. uppföljande tillsyn	2385 timmar	346	15 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	925 timmar	458	50 %

Förorenade områden och PFAS

Avdelningen genomförde tillsyn på förorenade områden inklusive egeninitierad tillsyn av till exempel nedlagda deponier och objekt med riskklass 1 och 2 enligt plan.

Under perioden har nämnden genomfört en ansvarsutredning för en brandövningsplats och påbörjat en ansvarsutredning för en deponi. Nämnden har även genomfört samsyn med länsstyrelsen kring riskklass för ett antal handelsträdgårdar.

Avdelningen har även deltagit i olika forum och nätverk gällande hälso- och miljörisker med PFAS. Avdelningen har fortsatt sitt spårningsarbete kring PFAS och samarbetar med SBF gällande PFAS i deponier och PFAS i grundvatten och dess påverkan på befintlig och ny bebyggelse.

I juni beslutade nämnden om kostråd för konsumtion av abborre från bland annat Fyrisån baserat på en provtagning som genomfördes under föregående år.

Energitillsyn

Energitillsyn utförs huvudsakligen som en del av den ordinarie miljötillsynen. Exempel på frågor som ställs är vad verksamheten har gjort för energibesparande åtgärder och om en energikartläggning genomförts.

Kommungemensamt vattenarbete

Avdelningen har löpande deltagit i det kommungemensamma vattenarbetet, bland annat i arbetet med att fram ett lokalt åtgärdsprogram för Jumkilsån och en kommunövergripande släckvattenplan.

Avfallshantering

Under året har en revidering av lokala avfallsföreskrifter letts av Uppsala vatten och avfall AB. Avdelningen har bidragit i arbetet med att ta fram förslag till nya avfallsföreskrifter.

Ändringar i avfallslagstiftningen har också gjort att avdelningen har behövt lägga mycket tid på att hantera följd effekter av lagstiftningsförändringar genom ökat antal frågor från verksamhetsutövare, allmänhet och media. Ändringarna i

avfallslagstiftningen har även resulterat i fler inkommande ärenden som anmälningar och ansökningar.

Inkommande ansökningar och anmälningar

Antalet inkomna ansökningar har tredubblats jämfört samma period föregående år men antalet anmälningar är i nivå med föregående år. De vanligaste ärendetyperna är ansökan om dispens för eldning av trädgårdsavfall och installation av värmepump samt anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening.

Inkommande remisser

Antalet inkommande ärenden i form av remisser är högre än föregående år. Totalt under perioden inkom 97 remisser jämfört med 72 remisser förra året. Hittills har avdelningen lagt ned 900 timmar i dessa remissärenden. Motsvarande siffra för förra året var 599 timmar. Exempel på remisser som ofta tar mycket tid i anspråk är remisser gällande tillståndsprövningar och prøvotidsutredningar av miljöfarlig verksamhet samt olika typer av samråd.

Inkommande klagomål och incidentärenden

Antalet inkomna klagomål (74 klagomål) är något fler än motsvarande period förra året (69 klagomål). Under perioden inkom 22 incidentrapporter, vilket är lägre än förra året under motsvarande period (34 incidentrapporter).

Informationsärenden för kännedom

Totalt har 88 informationsärenden för kännedom inkommit under perioden. Av de inkomna informationsärendena utgör information om anmälningsbekräftelse för transport av farligt avfall en stor andel (17 ärenden), samt ärenden om information om tillstånd till transport av farligt avfall (20 ärenden). Störst andel består av informationsärenden för kännedom med väldigt olika innehåll, exempelvis om miljöprovtagning och information om avvisning av ansökan om tillstånd till överlåtelse av e-cigarettor och e-vätskor.

Verksamhetsresultat

Miljöskydd	Aug 2022	Aug 2023	Aug 2024
Antal inspektioner	174	186	124
Antal verksamheter som fått besök	115	164	110
Antal inkommande ansökningar	71	41	122
Antal inkommande anmälningar	173	130	128
Antal övriga inkommande prövningsärenden ¹⁾	-	-	49
Antal remisser	126	72	97
Antal klagomål	93	69	74
Antal inkomna incidentrapporter	-	-	22
Antal inkommande informationsärenden för kännedom	-	-	88

- 1) Inkluderar ärenden information om cisterninstallation, information om köldmedieinstallation och konvertering av köldmedieaggregat, information om nedgrävningsplats för häst samt underrättelse om påträffad förorening, som tidigare har varit anmälnings- och tillståndsärenden och som tidigare år räknades med under antalet anmälningar och ansökningar.

Sammanfattande bedömning

Avdelningen ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att hantera följd effekter av lagstiftningsförändringar inom avfallsområdet och fler inkommande ärenden som remisser, anmälningar och ansökningar, vilket har påverkat möjligheterna att utföra tillsyn. Även oplanerade förändringar i bemanningen på avdelningen har resulterat i att avdelningen är underbemannad under hösten vilket kommer att påverka möjligheterna att genomföra planerad tillsyn negativt. Rekrytering kommer att genomföras under hösten för att möjliggöra mer tillsyn. Avdelningen bedömer dock att delar av tillsynen kommer att behöva genomföras under 2025.

Avdelningen för hälsoskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen till skydd för människors hälsa. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatuering.

Fokus i tillsynen 2024:

- Utöva tillsyn på hälsoskyddsverksamheter.
- Fortsätta och utveckla samarbetet med de aktörer som är viktiga för inomhusmiljön i skolor, fritidshem, förskolor och vårdboenden.
- Utifrån vår roll som tillsynsmyndighet bidra i arbetet med luftkvalitet.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet.
- Fortsätta en förstärkt tillsyn av radon i flerbostadshus.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger fyra fokusområden för tillsynsområdet hälsoskydd. De utpekade fokusområdena i strategin för 2022–2025 är inomhusmiljö i bostäder, likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet, bassängbad samt inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola med extra fokus på städning.

Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen med målet att uppfylla de angivna effektmålen genom tillsyn på till exempel skolor, förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter.

Tillsyn

Tillsynen kom i gång bra tidigt under året och har fortsatt att löpa på bra med en hög takt av inspektioner. Avdelningen är fullt bemannad och det finns goda förutsättningar att genomföra i stort sett vad som var planerat i tillsynsplanen.

Prognosen är att mängden uppföljande tillsyn blir något mindre än planerat och delar av tillsynen på timavgift har tagit mindre tid i anspråk än vad som uppskattades i planeringen.

Avdelningen har utfört drygt 520 inspektioner till och med augusti vilket är avsevärt fler än tidigare år.

Hälsoskydd	Planerad tillsyn 2024	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2024	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av objekt med årlig avgift	3 300 timmar	2 419 timmar	73 %
Tillsyn av objekt med timavgift (förebyggande & uppföljande)	1 805 timmar	996 timmar	55 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	620 timmar	221 timmar	36 %

Gym och idrottsanläggningar

Tillsynstakten på gym och idrottshallar ligger över förväntan. Mer än 90% av den planerade tillsynstiden är utförd.

Både gym och idrottsanläggningar nyttjas vanligtvis av många personer dagligen och därför är det viktigt att verksamheten har en fungerande egenkontroll. Nämnden arbetar bland annat för att verksamheter som används på helger även ska införa helgstäd. I tillsynen är fokus på lokalens skick, ventilation, städning, hygien och att förebygga tillväxt av legionella.

Förskolor, skolor och fritidshem

Tillsyn på förskolor, skolor och fritidshem går enligt plan. Cirka 60 procent av årets planerade inspektioner är utförda på förskolorna. På skolorna är mer än 80 procent av årets inspektioner genomförda.

Fokus i tillsynen på skolor och förskolor är städning i enlighet med nationella tillsynsstrategins utpekade fokusområden. Barns inomhusmiljöer har stor betydelse för deras välbefinnande och hälsa. Utöver bostaden är förskolan och skolan platser där barn vistas en stor del av sin tid. Många förskolor och skolor har brister i inomhusmiljön, till exempel förekommer ofta högre halter av damm i förskolan och skolan än i andra arbetsmiljöer.

Genom tillsyn på skolor, förskolor och fritidshem bidrar nämnden till att kontrollera att verksamhetsutövaren tar sitt ansvar för bland annat inomhusmiljön i lokalerna, så att barnens hälsa inte påverkas negativt.

Förvaltningen har anordnat det årliga skol-/förskolemötet med deltagare från utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, fastighetsstaben, skolfastigheter och städservice. Syftet är att förbättra samarbetet inom kommunen så att parterna får bättre förståelse för varandras arbete. Under mötet förmedlas även information, till exempel årets tillsynsinriktning och fastighetsstabens information om lokalförändringar. Under årets möte fokuserade förvaltningen på information om egenkontrollansvaret, en e-tjänst för anmälan av nya verksamheter, domar om städning och projektet rökfri skola.

Förvaltningen ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor har utvecklats och behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Förvaltningen medverkar i ett kommungemensamt projekt om att ta fram en konceptförskola i samverkan med skolfastigheter, fastighetsstaben, utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen med flera.

Vård och omsorgsboenden

Tillsyn på vård- och omsorgslokaler genomförs enligt plan och cirka 75 procent av den planerade tillsynen är hittills genomförd. Avdelningen har hittills utfört 80 tillsynsbesök.

Fokus vid tillsynen är att kontrollera att verksamheten har fungerande egenkontrollrutiner för att säkerställa att de boende har en god inomhusmiljö. Fokus är på frågor om legionella, ventilation, buller, fukt, radon, temperatur och städning. Nya allmänna råd om temperatur inomhus kom från Folkhälsomyndigheten i maj i år. Det innebär en tydligare vägledning om vilka krav som kan ställas på temperaturen inomhus sommartid.

Strandbad och bassängbad

Inom ramen för tillsynen på bassängbad har avdelningen fram till augusti fokuserat på att följa upp tidigare konstaterade brister, att löpande granska och hantera analysrapporter samt att alla anmälningspliktiga bassänger ska komma in med en anmälan. Särskild uppföljning av tidigare noterade brister har tagit mer tid än planerat. Bland annat utreddes höga trikloraminhalter, höga trihalometanhalter och höga halter bundet klor, vilka kan påverka hälsan negativt. Det medför att en mindre del än ursprungligen planerat av den förebyggande tillsynen på bassängbad är utförd fram tills nu. Nämnden bedömer dock att helårsmålet kommer att uppnås.

Tillsyn på strandbad har genomförts enligt plan. Under våren deltog avdelningen i ett diskussionsforum om tillsyn och provtagning vid strandbad genom Mitt Miljösamverkan samt utförde ett tillsynsmöte med SBF inför badsäsongen. Till hösten planeras ett uppföljande tillsynsmöte med stadsbyggnadsförvaltningen som är verksamhetsutövare för de flesta strandbad i kommunen. Alla planerade tillsynsbesök genomfördes under tertiäl två. Avdelningen har även haft ett samarbete med SLU för analys av algblomningsprover samt deltog i ett projekt om nya indikatorer för fekal förorening av badvatten. Utöver det hanterades händelser som innebär en hälsorisk för badande, bland annat ett flertal avrådan på grund av otjänligt vatten och flera avrådanden på grund av algblomningar samt varningar och övervakning av badvattenkvaliteten i samband med bräddningar av reningsverk. Sommaren präglades av nederbörd och lokala skyfall. Markavrinningen efter regn påverkade badvattenkvaliteten negativt på några badplatser, särskild badplatserna som är belägna i eller nära Fyrisån.

Tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus

Tillsyn av radonhalter i flerbostadshus går enligt plan. Avdelningen har hittills genomfört 60 procent av tiden som planerats för året.

Tillsynen kommer att pågå i flera år framåt då 1 200 flerbostadshus ska granskas. 94 radonärenden har avslutats under 2024 vilket innebär att fastigheterna i ärendet är mätta utifrån Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning och har halter under riktvärdet. Totalt har nästan 860 ärenden slutförts. De ärenden som återstår handlar till större del om fastigheter där radonhalter över referensnivån mätts upp. Nämnden kommer att följa upp att åtgärder vidtas och att de leder till sänkta radongashalter.

Genom tillsynen bidrar nämnden till att minska risken för att människor utsätts för höga radonhalter i sina bostäder och till att åstadkomma likvärdiga förutsättningar i bostäder med avseende på strålmiljön.

Tillsyn av luftkvalitet

Luftföroreningar påverkar både hälsa och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden.

Under augusti kom nyheten om att Uppsala tillsammans med Umeå har renast luft i Europa enligt Europeiska miljöbyråns (EEA) senaste rankning.

Genom tillsyn, medverkan vid utbildning och luftmätningar bidrar nämnden till bättre luftkvalitet i kommunen. Nämnden är i rollen som tillsynsmyndighet delaktig i arbetet med handlingsplanen för bättre luftkvalitet. Nämnden bidrar genom sitt arbete som tillsynsmyndighet till kommunens åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet.

Miljö kvalitetsnormer för partiklar och kvävedioxider klaras för närvarande vid mätstationerna i centrala Uppsala.

Utöver det samarbetade nämnden med Östra Sveriges Luftvårdsförbund som har utfört mätningar av kvävedioxid och partiklar vid Vaksalaskolans skolgård för att få en bättre bild över den luftkvalitet som råder där barn vistas i sin skolmiljö. Luftkvalitetsmätningar av partiklar (PM10, PM2,5) och kvävedioxid (NO2) har genomförts på delen av skolgården som ligger närmast Väderkvarnsgatan där trafikens utsläpp bedöms ha störst påverkan. Mätningarna utfördes kontinuerligt från 1 oktober 2023 till 31 maj 2024. Eftersom mätperioden inte omfattar ett helt år, har resultaten omräknats till årsmedelvärden för att kunna jämföras med miljö kvalitetsnormer och WHO riktvärden. Resultaten visar att halterna av luftföroreningar vid Vaksalaskolan ligger närmare den urbana bakgrundshalten än de nivåer som observerats på andra trafikerade gator i staden. Miljö kvalitetsnormer klaras med god marginal, och WHO riktvärden uppfylls också, med undantag för antalet dygnsmedelvärden av kvävedioxid över 25 µg/m³ som bedöms bli något fler än WHO rekommendationer. Vindriktningsfördelningen på den aktuella platsen gör att skolgården exponeras för trafikemissioner under endast 10 procent av tiden, vilket bidrar till en bättre luftkvalitet på skolgården.

Inkommande ansökningar och anmälningar

Förvaltningen har hanterat 45 anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter under perioden. Utöver det har förvaltningen hanterat 329 ärenden gällande avfallshantering, till exempel anmälan om kompostering och ansökan om uppehåll i sophämtning. Det har kommit fler ansökningar om uppehåll i sophämtning än förväntat.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden hanterade inkomna remisser och klagomål enligt plan. Under de första två tertialen kom 170 nya klagomålsärenden in och avdelningen har lagt ner cirka 720 timmar för handläggning av klagomål. Cirka 23 procent av den tiden bedömdes som debiterbar, resterande tid finansieras genom kommunbidrag.

Nämnden yttrade sig löpande över inkommande remisser angående detaljplaner, program, bygglov och lokaliseringsprövningar. Med anledning av ändrat arbetssätt hos polisen har nämnden fått in fler remisser om offentliga tillställningar än tidigare. Under de första två tertialen hanterade nämnde 19 remisser om offentlig tillställning.

Smittspårning

Nämnden har ansvar för smittspårning vid objektburen smitta. Med objektburen smitta menas sjukdomar som sprids mellan objekt (till exempel vattenanläggningar) eller sällskapsdjur och människa. Det vanligaste smittspårningsärendet på avdelningen gäller smittspårning av legionella. Smittspårningsarbetet har genomförts enligt plan. Fram till augusti har nämnden haft färre inkommande smittspårningsärenden än föregående år. Totalt nämnden hanterat tre nya legionellaärenden.

Sedan årsskiftet är även kyltorn anmälningsskyldiga till miljö- och hälsoskydds-nämnden. Ett av skälen till att anmälningsskyldighet införts är att underlätta för kommunerna vid utredning av fall och utbrott av legionella. Genom att kommunerna får kunskap om var kyltornen finns får de också bättre förutsättningar att bedriva förebyggande tillsyn och därigenom förebygga smittspridning. Kyltorn som inte sköts korrekt kan utgöra en risk för spridning av legionella.

Förvaltningen har fortsatt med sitt arbete för att upprätthålla en god beredskap för smittspårning, både gällande material, resurser och kompetens. Under året har fler inspektörer utbildats i handläggning av smittspårningsärenden och kunskapshöjande åtgärder har genomförts.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat hälsoskyddstillsyn	Augusti 2022	Augusti 2023	Augusti 2024
Antal inspektioner	324	351	523
Antal verksamheter som fått inspektion	215	231	467
Antal inkommande anmälningar av anmälningsskyldiga hälsoskyddsverksamheter	26	51	45
Antal övriga inkommande ansökningar och anmälningar	10	12	7
Antal remisser	52	44	77
Antal nya klagomål	181	184	170

Sammanfattande bedömning

Tillsynen kom i gång bra tidigt under året och har fortsatt att löpa på bra med en hög takt av inspektioner. Avdelningen är fullt bemannad och det finns goda förutsättningar att genomföra i stort sett vad som var planerat i tillsynsplanen.

Prognosen är att mängden uppföljande tillsyn blir något mindre än planerat och delar av tillsynen på timavgift har tagit mindre tid i anspråk än vad som uppskattades i planeringen.

Avdelningen har utfört drygt 520 inspektioner till och med augusti vilket är avsevärt fler än tidigare år.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Nämnden utför tillsyn enligt miljöbalken över små avloppsanläggningar för upp till 200 personer. Detta är ett led i att minska övergödning och uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag men också för att förbättra kommunens dricksvattenkvalitet.

Nämnden har också tillsynsansvar för områdesskydd. Det rör sig om strandskydd utan landskapsbildskydd och kommunala naturreservat. Tillsynen av strandskydd syftar till att trygga allmänhetens tillgång till stränder och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Tillsynen av naturreservaten syftar till att kontrollera att reservatsföreskrifterna följs.

Nämnden har också en viktig roll som remissinstans för förhandsbesked och bygglov på landsbygden och nya detaljplaner.

Nämnden behöver samordna åtgärder för enskild VA-försörjning kopplat till Uppsala kommuns VA-plan.

Fokus i tillsynen 2024

- Utöva tillsyn av enskilda avlopp med tillstånd från tiden före miljöbalken infördes.
- Utöva tillsyn av små och mellanstora reningsverk.
- Utöva tillsyn av strandskydd och naturreservat.
- Handlägga inkommande ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp.
- Handlägga inkommande ansökningar inom områdesskydd.
- Handlägga bygglovsremisser och planremisser.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Små avlopp är ett av fokusområdena i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Effektmålet är att tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna har liten påverkan på miljö och hälsa. Ett sätt att nå det är att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning. Den tillsyn som bedrivs idag av nämnden bygger ungefär på samma princip. En succesiv förberedelse behövs för att möta de förändringar som den nya tillsynsvägledningen medför.

Tillsyn

Enskilt vatten och avlopp samt områdesskydd	Planerad tillsyn 2024	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2024	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av avlopp med årlig avgift (reningsverk 25–200 pe)	57 timmar	26 timmar	45%
Tillsynsprojekt med timavgift	2 337 timmar	970 timmar	42%
Tillsynsprojekt med kommunbidrag	1 550 timmar	1 029 timmar	66%
Inkommande ärenden med timavgift	3 137 timmar	2 072 timmar	66%

Enskilt avlopp

Tillsynen av avlopp med tillstånd från tiden före miljöbalken gick enligt plan. Andelen avloppsanläggningar som måste åtgärdas har ökat från 75 procent till 90 procent. Avloppsanläggningarna har blivit ännu äldre sedan tillsynen på denna kategori av avlopp påbörjades och är därmed sämre. Totalt skrev nämnden sju vitesbeslut på grund av att fastighetsägare inte åtgärdat utdömt avlopp inom angiven tidsram.

Under mars månad inspekterades 125 minireningsverk. Syftet med tillsynen är att kontrollera fastighetsägarens egenkontroll samt att de visar upp analysresultat på utgående vatten (totalfosfor och BOD₇) enligt villkor i de tillstånd de har. Tillsynen gick enligt plan, men det var sedan svårt att få verksamhetsutövarna att skicka in analysresultat vilket fördröjde ärendets handläggningstid.

Uppsala kommuns vattentjänstplan beslutades i november 2023. Det genomfördes flera överläggningar i kommunens VA-plangrupp bland annat om prioriteringsordningen på de utredningsområden som anges i vattentjänstplanen.

Tiden för den avgiftsfinansierade delen av tillsynen ligger på 42 procent, vilket är enligt plan. En förskjutning från kommunbidragstid till avgiftsfinansierad tid brukar ske i slutet av året.

Områdesskydd

Nämnden genomförde inte tillsyn i något nytt strandskyddsområde. Däremot fortsatte handläggningen i pågående ärenden. Mycket tid lades på klagomålsärenden som resulterade i förelägganden och åtalsanmälningar. Nämnden ligger något efter med den planerade tillsynen.

Nämnden fokuserade på att hitta riktlinjer för vad som gäller för fasta kontroller (orienteringskontroller som sitter ute en längre tid) i de olika naturreservaten. Olika naturreservat har olika föreskrifter gällande skyltar, fasta kontroller och liknande som kan vara svårtolkade. Dessutom studerades slitaget vid fasta kontroller från ett arrangemang där fasta kontroller används.

Inkommande ansökningar

Enskilt avlopp

Antalet inkommande ansökningar om enskilt avlopp var 253, vilket är en ökning jämfört med förra året och fler än prognosen. Ökningen beror mest på ökad tillsyn förra året vilket resulterade i att fler fastighetsägare behöver göra om sitt avlopp. Antalet utfärdade tillstånd var däremot färre än förra året. Orsaken till det är fler ansökningar än prognos och något mindre personalresurser än planerat. En annan orsak är det försämrade ekonomiska läget som påverkar privatpersoner. Färre ansökningar gäller avlopp för nybyggnation av hus och fler handlar om att ersätta utdömda avlopp. Vid nybyggnation är fastighetsägaren ofta angelägen om att snabbt få tillstånd. När det gäller att ersätta ett utdömt avlopp avvaktar fastighetsägaren i många fall så länge som möjligt med att sända in handlingar och det blir svårare för inspektörerna att ha en snabb handläggning.

Övriga ärenden som utförandeintyg, ansökningar om slamdispens och kompostering var i samma omfattning som tidigare år.

Områdesskydd

Antalet ansökningar var färre jämfört med tidigare år. Det beror troligen på att den typen av tillsyn som bedrevs 2023 inte resulterar i lika många ansökningar om dispens i efterhand som tidigare tillsyn. En ansökan tog också mycket tid i anspråk eftersom det var flera klagomål i botten samt att det var ett ärende som har betydande inverkan på många.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet förhandsbeskeds- och bygglovsremisser var ungefär lika många som förra året och på en relativt låg nivå. Den tid som lades på att svara på remisser och ha kontakt med plan- och byggnadsnämndens handläggare ökade i tid per ärende.

Nämnden yttrade sig över tio planremisser i samrådsskedet, vilket är en ökning jämfört med förra året.

Antalet klagomål ökade något. Klagomålsärendena var ofta komplicerade att utreda och tog mycket tid i anspråk.

Verksamhetsresultat

Enskilt vatten och avloppstillsyn	Augusti 2022	Augusti 2023	Augusti 2024
Antal inspektioner/platsbesök	447	538	579
Antal inkommande ansökningar om enskilt avlopp	335	211	254
Antal utfärdade tillstånd för enskilt avlopp	275	244	175
Ärendebalans ¹ tillståndsansökningar	+60	-33	+79
Antal utdömda avlopp (utfärdade utsläppsförbud)	85	172	181
Antal bygglovsremisser	130	66	64
Antal klagomål	10	6	12

¹ Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Områdesskydd	Augusti 2022	Augusti 2023	Augusti 2024
Antal ansökningar	54	48	34
Antal beslut i ansökningsärenden	Ny 2024	Ny 2024	26
Ärendebalans ²	Ny 2024	Ny 2024	8
Antal beslut i tillsynsärenden	Ny 2024	Ny 2024	5
Antal remisser	16	17	15
Antal nya klagomål	5	7	9

Samhällsbyggnad (detaljplaner och program)	Augusti 2022	Augusti 2023	Augusti 2024
Antal startmöten	4	9	13
Antal yttranden samråd	11	4	10
Antal yttranden granskning	7	6	12

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av enskilda avlopp gick enligt plan. Under mars inspekterades 125 mini-reningsverk och från och med mitten av april pågick den mer etablerade tillsynen på äldre markbaserade avlopp.

Antalet inkommande ärenden i form av framför allt ansökningar om tillstånd till nytt enskilt avlopp ökade och var något fler än prognosen. På grund av ökad tillsyn, personalförändringar och fler ansökningar än prognos gick ärendebalansen åt fel håll.

Tiden som lades på planremisser och bygglovsremisser är mer än den tid som avsatts. Strandskyddstillsynen ligger något efter plan, bland annat för att den händelsestyrda tillsynen ökade.

² Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Den kommunala lantmäterimyndigheten är en fristående myndighet under miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut fattas inte på delegation från nämnden utan av respektive förrättningslantmätare, vilket hanteras i Fastighetsbildningslagen.

Den kommunala lantmäterimyndigheten ansvarar för all fastighetsbildning inom Uppsala kommun och jobbar med allt från små avstyckningar till stora anläggningsförrättningar. Myndigheten ansvarar också för att uppdatera kommunens kartor vid bildande eller ombildande av fastigheter och för att bland annat lägga in rättigheter, såsom servitut för exempelvis väg och avlopp, i kommunens kartor.

Fokus 2024

- Korta väntetiderna samt minska ärendebalansen.
- Fortsätta arbetet med att utveckla ett digitalt och flexibelt arbetssätt.
- Förbättra kvaliteten på registerkartan, vilket är en del av ett större projekt som drivs av Lantmäteriet (den statliga myndigheten).

Förrättningar

Myndigheten fattade färre beslut än planerat under perioden vilket beror på fortsatt mycket arbete med de större förrättningar som legat vilande under pandemin. Mycket tid har också lagts på att introducera nya medarbetare samt att införa ett nytt arbetssätt med två enhetsledare, vilket kommer leda till en snabbare och mer effektiv handläggning under resterande del av året.

För att öka effektiviteten har myndigheten också inrättat en ny tjänst som förrättningsassistent. I samband med uppstarten har ett nytt arbetssätt införts, vilket har tagit en hel del tid i uppstartsskedet.

Inkommande ansökningar

Antalet inkomna ansökningar om lantmäteriförrättningar fortsätter att vara något lägre än tidigare år. Tack vare att Uppsala både är en stad i tillväxt och en stor landsbygdskommun så har antalet ansökningar inte minskat så kraftigt som kunnat förväntas utifrån rådande konjunktur.

Inkommande remisser

De remisser som inkommer till myndigheten är remisser om detaljplaner från Plan- och byggnadsnämnden. Myndigheten svarade på samtliga remisser.

Uppdrag från Lantmäteriet

Arbetet med förbättringar i registerkartan har genomförts löpande enligt den plan som skickats in till Lantmäteriet. Arbetet följs upp löpande av Lantmäteriet.

Verksamhetsresultat

Kommunala lantmäterimyndigheten	Augusti 2022	Augusti 2023	Augusti 2024
Förrättningar	Antal	Antal	Antal
Förväntat antal beslut	200	200	200
Antal fattade beslut	101	103	105
Förväntat antal ansökningar	200	200	200
Antal inkomna ansökningar	180	141	116
Ärendebalans³	Antal	Antal	Antal
Förväntad ärendebalans i slutet av respektive år	240	300	300
Aktuell ärendebalans	338	362	354
Nyckeltal			
Handläggningstid (veckor) ⁴	52	67	76
Väntetid (veckor) ⁵	25	38	43*
Väntetid (veckor) prio 1-ärenden			35
Väntetid (veckor) prio 2-ärenden			56
Antal äldre pågående ärenden ⁶	12	16	13

*Förändrat sätt att mäta väntetid jämfört med tidigare år.

Sammanfattande bedömning

Antalet fattade beslut under perioden låg på samma nivå som under 2023, däremot har antalet påbörjade ärenden ökat i och med att antalet anställda förrättningslantmätare ökat. Väntetiden har fortsatt nedåt under året och den genomsnittliga tiden är nu kortare än vid samma period förra året, om man mäter väntetiden med samma metod som föregående år.

Under året har myndigheten haft ett större fokus på att påbörja handläggningen av Prio 2-ärenden, för att minska väntetiden för dessa. Under perioden har myndigheten förstärkts med ytterligare en ingenjör som gjort att kötiden för mätnings- och kartjobb har minskat, vilket leder till en kortare handläggningstid.

Sedan i maj i år har det statliga Lantmäteriet stängt ner åtkomsten till gamla akter som den kommunala lantmäterimyndigheten behöver för att slutföra många ärenden. Myndigheten är för tillfället hänvisad till att begära ut akterna som allmän handling, vilket leder till merarbete för myndigheten och en väntetid som vi inte själva kan styra

³ Samtliga ärenden som handläggs, eller är möjliga att handläggas.

⁴ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte.

⁵ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

⁶ Innefattar pågående ärenden som är äldre än fem år.

över. Om situationen håller i sig under längre tid kan det leda till problem i arbetet med att slutföra förrättningar.

Enheten för livsmedelskontroll

Nämnden ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Syftet är att konsumenten ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Kontrollen ska vara professionell, verkningsfull och ändamålsenlig för konsumenternas och företagens bästa. En bra kontroll bidrar till att konsumenterna får säkra livsmedel som de kan lita på, att företagen har tilltro till kontrollen, upplever den som meningsfull och att samverkan med andra berörda kontrollmyndigheter är god.

Fokus i kontrollen 2024

- Att planen för planerad kontroll genomförs.
- Utföra kontroll av de operativa mål⁷ som berör Uppsala.
- Utreda/upptäcka livsmedelsfusk och samverka mot illegal verksamhet.
- Ta fram en gemensam provtagningsplan tillsammans med Mittmiljösamverkan.
- Genomföra provtagning gällande förekomst av antibiotikaresistenta bakterier i kött från kyckling och kött från kalkon.
- Delta i nationella arbetsgrupper inom kosttillskott och dricksvatten.
- Utveckla livsmedelskontrollen så att den blir mer verkningsfull.
- Att handlägga RASFF⁸, klagomål och misstänkta matförgiftningar.
- Information och aktiv rådgivning till livsmedelsföretag som får tillsyn under sitt första verksamhetsår.
- Arbeta efter det nya systemet för riskklass/kontrollfrekvens för livsmedelsanläggningar.
- Fullt ut använda efterhandsdebitering av livsmedelskontroll.
- Införa rutiner för att kunna registrera och kontrollera kontaktmaterialanläggningar.

Nationell strategi för kontroll i livsmedelskedjan

De gemensamma målen för den offentliga livsmedelskontrollen i Sverige finns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Det finns fyra övergripande mål och till varje övergripande mål finns en önskad effekt.

Livsmedelsverket har fastställt 20 operativa mål för livsmedelskontrollen 2023–2025, varav 17 berör de kommunala kontrollmyndigheterna, som bryter ner och konkretiserar de övergripande målen inom områdena:

- Säkert dricksvatten
- Mikrobiologiska risker
- Kemiska risker
- Information i livsmedelskedjan

Nämnden utför kontroll av de operativa målen och bidrar på så sätt till en likvärdig och riskbaserad kontroll.

⁷ Operativa målen är en del av den nationella kontrollplanen för Sverige

⁸ RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa

Riskklassning och kontroll enligt ny frekvens

Från och med 1 januari 2024 sker livsmedelskontrollerna enligt en ny fastställd kontrollfrekvens för varje livsmedelsanläggning. Den är framtagen från en nationell modell för riskklassning där frekvensen främst styrs av vilken omfattning och vilka aktiviteter verksamheten har, dessutom tas hänsyn till tidigare kontrollresultat. Kontrollfrekvensen ses regelbundet över så att den stämmer överens med verksamheten. Det gör att anläggningar redan 2024 kan få en ny beslutad kontrollfrekvens när så är nödvändigt.

Efterhandsdebitering av kontroll

Avgiften för livsmedelskontroll ska bekostas av respektive livsmedelsverksamhet. Från och med 1 januari 2024 debiteras all livsmedelskontroll efter att den utförts. Det innebär att ett beslut om avgift behöver göras i varje enskilt tillsynsärende, till skillnad mot tidigare då den planerade kontrollen debiterats via årliga avgifter. Efterhandsdebiteringen innebär ökade administrativa uppgifter för inspektörerna.

Kontroller

Under januari till mars låg mycket fokus på att införa och revidera rutiner för att göra, följa upp, rapportera och debitera livsmedelskontroll. Detta gjorde att kontrollbesöken i januari var färre än föregående år. Under februari ökade antalet utförda kontroller och till och med 31 mars hade 20 procent av årets planerade kontrollbesök utförts. Under april till augusti har cirka 375 planerade kontroller utförts och totalt har 56 procent av årsplanen gjorts. I och med den nya riskklassningen har antalet kontrollbesök som förvaltningen ska genomföra per år sjunkit något, antalet kontrolltimmar som ska genomföras har dock inte sjunkit lika mycket. På grund av förändringar i förvaltningens verksamhetssystem som trädde i kraft i början av 2024 kan inte uppföljande kontrollbesök på plats skiljas från uppföljande kontroller som görs administrativt, vilket gör att siffror för denna post inte längre kan redovisas på samma sätt som tidigare år. För perioden januari till augusti har cirka 555 timmar uppföljande kontroll utförts, vilket är fler än planerat. Att uppföljande kontroller varit fler beror främst på att livsmedelskontroller från och med 1 januari 2024 utförs enligt livsmedelsverkets rekommenderade kontrollprocess vilket resulterat i att fler kontroller leder till beslut om åtgärder och uppföljande kontroller. Tidigare år har uppföljande kontroller i större utsträckning gjorts i samband med nästa planerade kontrolltillfälle.

Livsmedelskontroll	Mål för 2024 (helår)	Genomförd kontroll per 31 augusti 2024	
		Utfall	Andel av planerat för helår
Planerade kontrollbesök	1 150 besök (4 600 kontrolltimmar)	604 besök	56 %
Uppföljande kontrollbesök	190 kontrollbesök (380 kontrolltimmar)	555 timmar	146 %

*Förvaltningen saknar tekniska lösningar för att särskilja antalet uppföljande kontrollbesök från uppföljande kontroller av annat slag (administrativa) vilket gör att siffror för denna post inte längre kan redovisas.

Inkommande ansökningar och anmälningar

Prognosen på helår är att cirka 250 livsmedelsanläggningar kommer att registreras under året. Under perioden januari till augusti har det inkommit 150 registreringar vilket är något färre än förväntat. En anledning till att färre nya anläggningar registrerats kan vara att många företagare är påverkade ekonomiskt av höga elpriser, råvarupriser och hyreshöjningar vilket kan göra att de avvaktar med att starta nya verksamheter.

Antalet kontrollbesök på nya livsmedelsanläggningar har varit något färre än planerat och motsvarar 53 procent av 200 planerade första besök. Förutom kontroll ingår vid förstaårskontroll också särskilda informationsinsatser som finansieras av kommunbidrag.

Nya livsmedelsanläggningar/ägarbyten	Antal januari-augusti		
	2022	2023	2024
Inkomna registreringar	153	145	150
Antal kontrollbesök på nya anläggningar	145	127	105

Inkommande remisser och klagomål

Under januari till augusti har cirka 300 matförgiftningsärenden inkommit vilket är betydligt fler än förväntat. Dessa utgör 120 procent av det antal som beräknas inkomma under hela 2024. En orsak till att antalet ärenden ökat är att det sedan 2023 finns en e-tjänst för medborgarna att anmäla misstänkta matförgiftningar vilket gjort det enklare att anmäla. Varje klagomål registreras också som ett ärende i e-tjänsten, till skillnad mot tidigare när registrering gjordes manuellt och ett ärende kunde ha flera klagomålshändelser. Det behöver alltså inte vara så att det faktiskt varit fler matförgiftningar än tidigare år.

Antalet inkomna produktlarm (RASFF) har varit fler än motsvarande period förra året, men enligt förväntat antal för 2024. Övriga klagomålsärenden har varit både fler än motsvarande period och enligt förväntat antal för 2024.

Det har totalt registrerats 46 stycken tillsynshändelser med anledning av klagomål och matförgiftningar under januari till augusti. Förvaltningen saknar tekniska lösningar för att utläsa hur många tillsynshändelser som skett genom ett kontrollbesök på plats eller hur många som skett genom till exempel telefonkontakt eller granskning av inskickade handlingar i samband med klagomål.

Det inkommer en handfull remisser per år. De berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Under januari-augusti har avdelningen besvarat 3 remisser.

Klagomål och remisser	Antal januari-augusti		
	2022	2023	2024
Inkomna matförgiftningsärenden	202	243	301
Inkomna RASFF och produktåterkallelser	24	28	32
Övriga inkomna klagomålsärenden	79	92	112
Kontrollbesök med anledning av klagomål	25	43	**
Inkommande remisser	1	7	3

**Förvaltningen saknar tekniska lösningar för att utläsa hur många tillsynshändelser som skett genom ett kontrollbesök på plats eller hur många som skett genom t.ex. telefonkontakt eller granskning av inskickade handlingar i samband med klagomål. Detta gör att siffror för denna post inte längre kan redovisas.

Verksamhetsresultat

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl. I jämförelse med motsvarande period förra året har det i år gjorts färre planerade kontrollbesök och antalet ligger lite efter årsplanen. Men planen förväntas kunna uppfyllas på helår. matförgiftningsärenden är betydligt fler än tidigare år, framför allt beroende på ny e-tjänst som gjort det enklare att anmäla.

Totalt har 91 förelägganden och förbud utfärdats under januari till augusti. Antalet beslut om förbud och förelägganden, samt antalet uppföljande kontroller har ökat i jämförelse med tidigare år. Detta beror främst på att livsmedelskontroller från och med 1 januari 2024 utförs enligt livsmedelsverkets rekommenderade kontrollprocess vilket resulterat i att fler kontroller leder till beslut om åtgärder och uppföljande kontroller. Tidigare år har uppföljande kontroller i större utsträckning gjorts i samband med nästa planerade kontrolltillfälle.

Under perioden januari till augusti har antalet avregistreringar varit 105 stycken vilket är något färre än förväntat antal för perioden.

Övriga Verksamhetsresultat livsmedel	Januari till augusti		
	2022	2023	2024
Totala antalet kontrollbesök	1108	1213	***
-varav besök planerad kontroll	832	925	604
-varav första besök	145	127	105
-varav uppföljande kontroll	106	118	***
-varav kontrollbesök med anledning av klagomål	25	43	***
Antal föreläggande	18	11	73
Antal beslut om förbud	15	8	18
Antal beslut om livsmedelssanktionsavgift ⁹	9	4	4
Antal pågående ärenden som är äldre än 18 månader	114	12	10
Antal beslutade avregistreringar	178 ¹⁰	167	105

***Förvaltningen saknar tekniska lösningar för att särskilja antalet uppföljande kontrollbesök från uppföljande kontroller av annat slag. Det saknas även tekniska lösningar för att utläsa hur många tillsynshändelser som skett genom ett kontrollbesök på plats eller hur många som skett genom t.ex. telefonkontakt eller granskning av inskickade handlingar i samband med klagomål. Detta gör att siffror för denna post inte längre kan redovisas.

Sammanfattande bedömning

Arbetet med att utföra kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl men det har gjorts något färre planerade kontroller och något fler uppföljande kontroller än planerat. Det har även fungerat bra med handläggning av administrativa ärenden så som registreringar och avregistreringar. Antalet beslut om åtgärd och antalet uppföljande kontroller har ökat till följd av ett nytt arbetssätt inom kontrollen. Ökningen har varit större än förväntat.

Under den första tertialen prioriterades införandet av nya rutiner och arbetssätt gällande kontroll, debitering och riskklassning. Den andra tertialen har mer tid lagts på kontroll och fortsatt arbete med samsyn inom kontrollen. Tid från avdelningen har

⁹ Livsmedelssanktionsavgifter infördes i lagstiftningen 1 januari 2019

¹⁰ Ny uppföljningsparameter

även lagts på att hjälpa till vid framtagande av nya avfallsföreskrifter för kommunen då dessa berör avfall, tidigare livsmedel och animaliska biprodukter. Under den andra tertialen har bemanningen på avdelningen minskat med en heltidstjänst till följd av pensionsavgång. Bemanningen bedöms motsvara behovet framöver.

På grund av förändringar i verksamhetssystemet som trädde i kraft i början av 2024 går det inte längre att särskilja kontrollbesök på plats från kontroller som sker administrativt. Detta var inte känt när planeringen för året gjordes och försvårar därmed uppföljningen av vissa parametrar på det sätt som gjorts tidigare. Avdelningen ser därför över lämpliga planerings- och uppföljningsparametrar för kommande år.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt spellagen. Arbetet syftar till att säkerställa en ansvarsfull alkoholserving och ansvarsfull försäljning av tobak, e--cigaretter, tobaksfria nikotinprodukter, lotterier, folköl och receptfria läkemedel. Arbetet bedrivs genom tillståndsgivning samt inre och yttre tillsyn.

Fokus 2024

- Verka för en ansvarsfull alkoholserving
 - Genomföra plan för inre tillsyn.
 - Handlägga ansökningar om serveringstillstånd skyndsamt och säkert.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn hos serveringsställen.
 - Erbjuder krogpersonal utbildning i ansvarsfull alkoholserving.
- Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning
 - Handlägga ansökningar om tobakstillstånd skyndsamt och säkert.
 - Genomföra plan för inre tillsyn på befintliga tobaksförsäljare.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn hos tobaksförsäljare.
 - Genomföra kontrollköp.
- Handläggning av registreringslotterier.
- Verka för ansvarsfull försäljning av receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigaretter och folköl.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn inom butiksledet.

Tillsyn

Arbetet löper på enligt plan i samtliga led. Planen för helåret på 280 tillsynsbesök på serveringsställen bedöms som genomförbar.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar till Polismyndigheten skickas. Samverkan med Skatteverket har fortsatt försvårats på grund av deras omorganisation och sekretessfrågor. Planen för den inre tillsynen bedöms ändå som genomförbar.

Under perioden januari-augusti har fyra företag erhållit en erinran.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigaretter och folköl.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar att skickas till Polismyndigheten enligt plan. Ekonomiska kontroller av att tobaksförsäljarna inte förekommer med skatteskulder görs löpande.

Tillståndsenheten	Planerad tillsyn 2024 (på helår)	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2024	
		Antal	Andel av planerat för helår
Tillsynsbesök (yttre tillsyn) på serveringsställen	280	207	74%
Antal tillsynsbesök på serveringsställen i tillsynsklass 1 och 2 ¹¹ .	150	90	60%
Tillsynsbesök inom detaljhandel (receptfria läkemedel, tobak, e-cigarettor och folköl)	140	91 (inkl. kontrollköp)	65%

Inkommande ansökningar och anmälningar

Tillsynen ute på fältet är inte den huvudsakliga uppgiften för tillståndsenheten, utan den inre tillsynen och handläggning av inkommande ansökningar och anmälningsärenden är det som tar mest tid i anspråk. Anmälan om förändrade ägarförhållanden är ett exempel på ett vanligt förekommande ärende. Under perioden januari-augusti har 51 anmälningar om förändrade ägarförhållanden inkommit och 60 ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd inklusive ansökningar om ändrat tillstånd.

När nya ansökningar om alkoholtillstånd till allmänheten eller stadigvarande servering till slutna sällskap kommer in görs alltid en utredning. Bland annat görs en lämplighetsprövning av den eller de som söker serveringstillstånd (inklusive kunskapsprov).

För att få sälja tobaksvaror måste en ansökan om tillstånd för försäljning göras. En lämplighetsprövning och utredning görs av de som söker tobakstillståndet.

Arbetet löper på enligt plan.

Inkommande remisser och klagomål

Till tillståndsenheten inkommer normalt enbart ett par remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det händer också att andra myndigheter ställer frågor om en verksamhet uppfyller några formella krav.

Enbart en handfull klagomål från allmänheten inkommer per år. Vanligaste typen av klagomål rör butiker som den klagande anser säljer tobaksfria nikotinprodukter eller tobak till minderåriga.

¹¹ Till tillsynsklass 1 och 2 hör nöjeskrogar och större pubar. De ska ha 2–4 tillsynsbesök per år enligt tillsynsplanen.

Verksamhetsresultat

Tillståndsenheten	Januari till augusti 2022	Januari till augusti 2023	Januari till augusti 2024
Totala antalet gällande stadigvarande serveringstillstånd	325	331	336
Antal anmälningar om förändringar av PBI ¹²	25	58	61
Pågående tillsynsärenden serveringstillstånd	12	19	7
Antal inkommande ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd (inklusive ändringar)	50	28	60
Antal tillsynsbesök serveringstillstånd	143	180	207
Totala antalet gällande tobakstillstånd	-	-	142
Antal tillsynsbesök tobak och folköl	14	95 (varav 28 kontrollköp, 43 tobak/folköl, 24 receptfria läkemedel)	90 varav 45 tobak/folköl, 45 kontrollköp
Antal tillsynsbesök receptfria läkemedel	7	24	33
Sanktioner serveringstillstånd ¹³ Erinran/varning/återkallelse	3/1/0	5/1/2	7/2/0
Sanktioner tobakstillstånd ⁴ Varning/återkallelse	0/0	0/0	0/1

¹² PBI står för Personer med Betydande Inflytande i bolaget. Det är de personer som har gått in med pengar (finansiärer), sitter i styrelsen, har firmateckningsrätt eller är ägare av företaget.

¹³ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få antingen en erinran, det vill säga en mildare form av påpekande, eller en varning. Vid allvarigare förseelser kan serveringstillståndet återkallas.

⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få en varning. Vid allvarigare förseelser kan tobakstillståndet återkallas.

Antal tillsynsärenden detaljhandel	1	1	2
------------------------------------	---	---	---

Sammanfattande bedömning

Arbetet har fungerat bra. Planen för tillsyn av serveringstillstånd på helåret bedöms som genomförbar, både inre tillsyn och 280 tillsynsbesök på serveringsställen. Under perioden januari-augusti har sju företag erhållit en erinran och två en varning.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså övriga tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigaretter och folköl.

Viktiga händelser på miljöförvaltningen

Arbete med digital utveckling

Miljöförvaltningen fortsatte arbetet i enlighet med sin digitala färdplan. Under perioden uppdaterade förvaltningen e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med aktuell lagstiftning. Vidare implementerade avdelningen för enskilt avlopp en ny e-tjänst som möjliggör för avloppsägare att digitalt anmäla ett underkänt avlopp. Förvaltningen inledde även arbetet med att revidera en befintlig e-tjänst som behöver uppdateras med ny funktionalitet.

Förvaltningen har tillsammans med kommunens webb- och digitala utvecklingsenhet arbetat med att återupprätta tjänsten Livsmedelskollen på Uppsala.se. Tjänsten kommer åter finnas tillgänglig för allmänheten från och med början av oktober.

Under perioden utvecklades en digital checklista som ska effektivisera inspektioner av hygieniska verksamheter. Denna checklista är nu redo att implementeras av hälsoskyddsavdelningen för att underlätta deras arbete.

Vad gäller automatisering i ärendeflödet i förvaltningens största ärendehanteringssystem Ecos har miljöförvaltningen blivit tvungna att stoppa införandet då de nuvarande avtalen inte omfattar den tänkta produkten. För att kunna fortsätta förbättra de digitala lösningarna som finns inom förvaltningens verksamheter tidigareläggs en upphandling i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU) vilket nu är en aktivitet som förvaltningen förbereder.

Genom bättre användning av data som resurs kan förvaltningen bland annat analysera och förbättra arbetssätt, effektivitet och kvalitet i ärendeflöden. Med anledning av det undersökte förvaltningen möjligheterna att integrera Power BI som ett stödverktyg för att kunna följa upp processer och genomföra rapportering. Verktöget uppfyller de behov som finns och just nu pågår förankringsarbete internt inom kommunen för att etablera hur verktöget kan och får användas. Vid sidan av det interna förankringsarbetet har miljöförvaltningen även samverkat med fem andra kommuner för att tillsammans förbättra vår förmåga att utnyttja Power BI:s avancerade funktioner för datavisualisering och affärsintelligens. Under perioden har även den befintliga rapportportalen uppdaterats med fler frågor i samarbete med avdelningarnas representanter.

Under den aktuella perioden har arbete gjorts i projektet som behandlar artificiell intelligens, bildanalys och bryggor (strandskydd). Förvaltningen påbörjade även planeringen för ett utbildnings- och inspirationstillfälle för medarbetare på förvaltningen inom området som rör kartor och geografiska informationssystem (GIS). Innan sommaren erbjöds samtliga av förvaltningens medarbetare möjligheten att gå en grundläggande digital utbildning, så kallat GIS Körkort. Därefter kommer ett urval av medarbetarna kunna gå en fördjupad utbildning under hösten. Dessutom har utvecklingen av en kartbaserad applikation avslutats, vilken ska effektivisera tillsynsplaneringen för miljöskydd med hjälp av kartstöd.

Beredskap och säkerhet

Nämnden arbetar sedan flera år tillbaka aktivt med beredskap för allvarliga störningar. Nämnden har två beredskapssamordnare vars kompetenser kompletterar varandra och stärker kontinuiteten hos funktionen. Beredskapssamordnarna deltog i kommunens nätverk för beredskapsfrågor.

Nämnden bidrog när Uppsala kommun i mars stod värd för C-sam stormöte. C-Sam är ett nätverk som arbetar för samverkan och koordinering mellan länets aktörer inom krisberedskap och civilt försvar. Ett hundratal deltagare fanns på plats vid stormötet. Nämnden höll en presentation om hur användningen av GIS underlättat och effektiviserat nämndens tillsyn av verksamheter. GIS hjälper till att på ett överblickbart sätt visa var olika riskfaktorer finns, vilket underlättar för att arbeta mer proaktivt.

Genom regelbundna referensmätningar för gammastrålning upprätthöll nämnden en god beredskap för oförutsedda händelser med strålningspåverkan och minskar risken för att människor utsätts för hög strålning.

Nämnden var genom sin utökade beredskapsfunktion nåbar dygnet runt, alla dagar, för att bistå vid exempelvis olyckor med potentiell påverkan på miljö och hälsa. De vanligaste händelserna är dieselutsläpp och bränder. Under perioden har nämnden deltagit vid hantering av tolv incidenter.

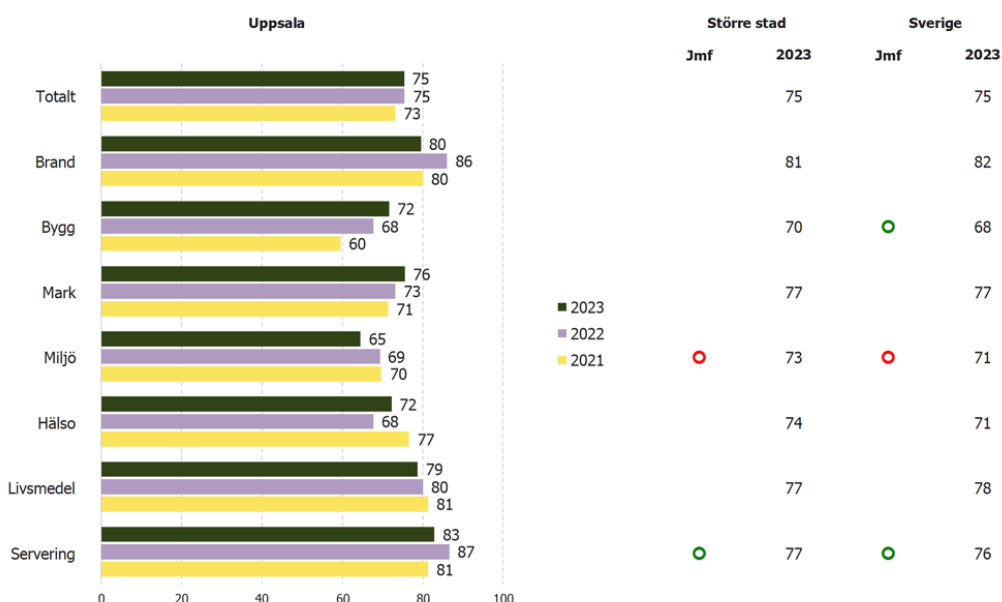
Bemötande och service

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande.

NKI-resultat

Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda en god grundläggande service för sina medborgare och verksamheter. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan verksamhetsutövare och kommuner. Därför genomför Uppsala kommun årliga undersökningar för att löpande följa upp hur kommunens service utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI), fånga upp synpunkter och identifiera möjliga förbättringsområden. Undersökningen omfattar sex områden (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet, effektivitet) som speglar de mest väsentliga delarna av kommunens service i myndighetsärenden.

NKI-resultat för 2023 presenterades i april 2024.

Figur 1 Kommunens resultat för företagsärenden och jämförelse med andra större städer, samt det nationella genomsnittet. Grön färgmarkering indikerar att resultatet är minst tre enheter högre än referensresultatet, röd att det är minst tre enheter lägre.

- NKI (företagsärenden) för Miljöskydd uppgår till 65, vilket är en godkänd nivå. Resultatet visar dock på en negativ utveckling över tid (2022: 69). Högst omdöme ges Bemötande, med ett index på 71. Samtliga serviceområden har ett index mellan 64–71.
- NKI (företagsärenden) för Hälsoskydd uppgår till 72, vilket är en hög nivå. Resultatet visar dessutom på en positiv utveckling över tid (2022: 68). Högst omdöme ges Bemötande, med ett index på 79. Samtliga serviceområden har ett index mellan 73–79.
- NKI (företagsärenden) för Livsmedelskontroll uppgår till 79, vilket är en hög nivå. Resultatet ligger på ungefär samma nivå som föregående mätning (2022: 80). Högst omdöme ges Bemötande, med ett index på 83. Samtliga serviceområden har ett index mellan 78–83.

- NKI (företagsärenden) för Serveringstillstånd uppgår till 83, vilket är en mycket hög nivå. Resultatet visar dock på en negativ utveckling över tid (2022: 87). Högst omdöme ges Bemötande, med ett index på 87. Samtliga serviceområden har ett index mellan 82–87.

Förvaltningen kommer analysera och arbeta med resultatet under hösten.

Lantmäterimyndigheten genomförde en mätning i slutet av 2023, där resultatet visar på att de flesta är väldigt nöjda med handläggning, bemötande och rättssäkerhet. De områden som fick ett något lägre resultat är kostnaden och handläggningstiden. Myndigheten kommer att använda sig av resultatet för att prioritera vilka områden fokus behöver ligga på framöver.

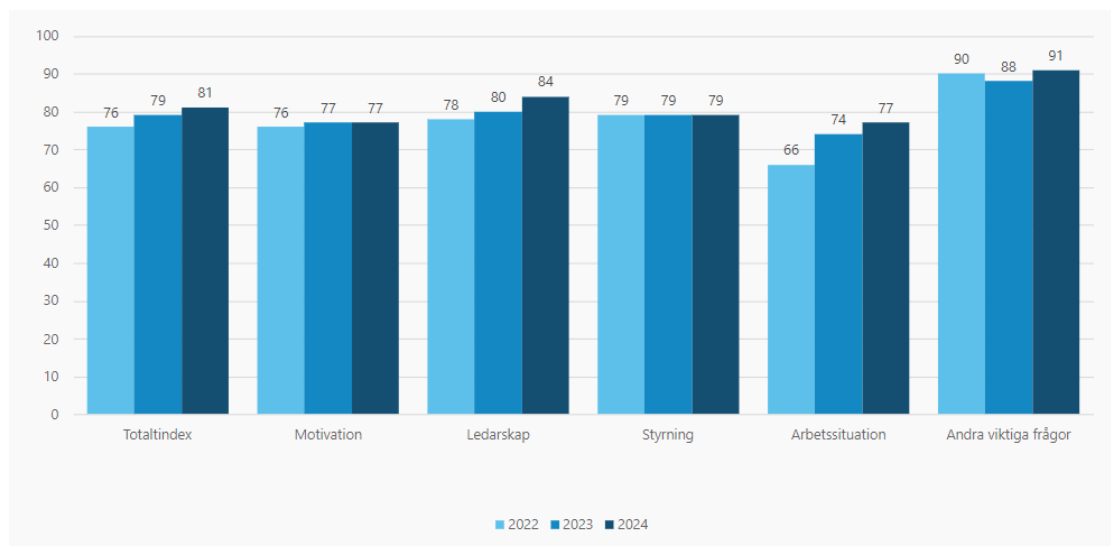
Medarbetare och ledare

Arbetsmiljöansvar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp digitalt i ett av kommunens system, inrapportering i systemet sker löpande under året. Helårsuppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för 2023 färdigställdes under mars 2024 och arbetsgivaren presenterade resultatet för samverkansgruppen samt för nämnden under april månad.

Medarbetarundersökningen

Årets medarbetarundersökning besvarades under mars 2024. I mitten av april fick samtliga chefer resultatet utskickat. Resultatet för förvaltningen är analyserat av ledningsgruppen och återkoppling av resultatet är genomfört i samverkansgrupp och skyddskommitté samt i nämnd under våren. Resultatet är också presenterat i medarbetargrupperna och handlingsplaner har upprättats på avdelningsnivå. Arbete med handlingsplan och åtgärder fortlöper under året.

Figur 2 Medarbetarundersökningens resultat för miljöförvaltningen under åren 2022–2024. Totalindex för undersökningen samt index per frågeområde.

Arbetsskador och tillbud

Miljöförvaltningen har få arbetsskador och tillbud historiskt. Hittills i år har två tillbud rapporterats och inga arbetsskador rapporterats. Arbetsskador och tillbud rapporteras löpande till skyddskommittén under samverkansmöte.

Sjukfrånvaro

Miljöförvaltningen har en låg procent i sjukfrånvaro, både kort och långtidssjukfrånvaro.

Chef- och ledarskap

Avdelningschefer som ännu inte genomfört Lead Forward kommer att erbjudas det under 2024 utifrån behov. Lead forward är en strukturerad metod för ledarutveckling. Metoden innebär utveckling i samarbete med varje chefs medarbetare.

Ny förvaltningsdirektör är anställd till förvaltningen och introduktion och utbildning har genomförts under våren.

Under medarbetardialogen tar chef upp möjlighet till kompetensutveckling, exempelvis utbildningen ”Nyfiken på ledarskap” (tidigare ”Leda utan att vara chef”).

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen har tagit fram och beslutat en kompetensförsörjningsplan utifrån kommunens nya riktlinjer. Utifrån kompetensförsörjningsplanen har ett antal aktiviteter startas upp för 2024. Förvaltningen kommer att fortsätta samarbete med högskolor och universitet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med aktiviteter för att vara en attraktiv arbetsgivare. Dialog förs om hur förvaltningen kan nå ut genom sociala media, hemsidan, examensjobb, mässor med mera. Under våren har förvaltningen deltagit på en mäsas för att möta studenter och marknadsföra miljöförvaltningen.

Kommunikation

Strategisk plan för kommunikation

Ledningsgruppen beslutade i juni om en strategisk plan för kommunikation med syfte att bidra till nämndens och verksamhetens övergripande mål och aktiviteter. Den strategiska planen är ett långsiktigt dokument om hur förvaltningen valt att jobba och förhålla sig till kommunikation.

Internkommunikation

Internkommunikation är ett prioriterat område för förvaltningen. De avdelningar som saknar kanalplaner fick mallar och underlag för att slutföra sina kanalplaner. Kanalplanen tydliggör vilka kommunikationskanaler vi har och vilka förväntningar vi har på varandra.

Arbetet med att ta fram ett nytt intranät fortgår, där kommunikationsansvarig ingår i en referensgrupp, ett verksamhetsnätverk och i ett kommunikationsnätverk.

Under perioden startades det upp en plan för återkommande verksamhetsreportage. Syfte är att sprida kunskap internt inom förvaltningen om förvaltningens roller och yrken. Reportagen utgör också en grund för information till externa målgrupper. Två reportage är genomförda. Det ena är från miljöskyddsavdelningen om en inspektion på en fordonsfirma, det andra är en fastighetsbestämning med Lantmäterimyndigheten.

Under perioden publicerades 40 nyheter på förvaltningens sida på Insidan, varav de flesta hade koppling till förvaltningens veckomöten (API), aktiviteter och intervjuer av nya medarbetare.

Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se

För att hjälpa invånare och verksamhetsutövare att göra rätt och hitta information inom miljö- och hälsoskydds nämndens ansvarsområden fortsatte det löpande arbetet med att utveckla och förbättra förvaltningens sidor på uppsala.se.

Många sidor fick uppdaterade texter. En sida om förpackningsavfall togs fram tillsammans med ett formulär för att kunna söka dispens från det nya kravet på att separera innehåll och förpackning. Sidan om att elda trädgårdsavfall fick helt nytt innehåll i och med ny lagstiftning som trädde i kraft 1 januari 2024. Kyltorn är numera anmälningspliktiga och en informationssida togs fram.

Vid sökningar på Google efter miljöförvaltningen i Uppsala så kommer besökare till förvaltningens startsida. Arbetet har påbörjats för att förstärka informationen på miljöförvaltningens startsida från att enbart innehålla styrdokument till att även länka till annan information.

Förvaltningen har tagit kontakt med kommunens Kontaktcenter för att se över hur samarbetet kan förbättras och om en del arbetsuppgifter kan förflyttas från förvaltningen till Kontaktcenter. I detta arbete ingår att förenkla för medarbetare på Kontaktcenter att lättare finna information på uppsala.se.

Press/media

Förvaltningen hade 28 kontakter med media under perioden. En del av dessa resulterade i artiklar. Störst synlighet nationellt fick förbudet om att elda trädgårdsavfall där Uppsala kommun var med i flera riksmidier och även direktsändning i P1 morgon. Även frågor om dispens från strandskydd har varit aktuella under hela perioden.

Mätningar på fisk påvisade höga halter PFOS. I juli publicerade miljö- och hälsoskyddsnämnden kostråd om egenfångad abborre. En rapport om luftkvaliteten visade att kvävediod halverats de senaste fem åren vilket. Uppsala har nu Europas renaste luft (enligt Europeiska miljöbyråns (EEA) senaste ranking).

I några kontakter med media blev förvaltningen en "expertmyndighet" som svarade på frågor och gav kunskap till media utan att det resulterade i någon publicitet.

Externt informationsmaterial

Löpande arbete gjordes med att se till att nämndens informationsmaterial är lättillgängligt och lättförståeligt.

Informationsmaterial togs fram inför planerad tillsyn av minireningsverk och markbaserade enskilda avlopp. Ett påminnelsebrev att livsmedelsföretag kommer bli efterhandsdebiterade togs fram och ett vykort om vikten att mäta radon. I samband med införandet av riktvärden på dricksvatten från egen brunn, kommunicerades detta med flera verksamheter.

Förvaltningen har haft flera inlägg i sociala medier. Det var första var inför den nationella biltvättarhelgen 27–28 april, om att tvätta bilen i en biltvätt och inte på gatan. Under sommaren hade förvaltningen flera inlägg som var relaterade till information om badplatser och orsaker till avrådan från bad. Förbättrad luftkvalitet var också ett inlägg i samband med att mätresultat presenterades.

Förvaltningens informationsbroschyr om hur det är att arbeta som inspektör eller lantmätare uppdaterades och trycktes upp i en mindre upplaga. Broschyren användes på Bio-dagarna, en mäsas för studenter och på Björklingedagarna i augusti.

Under perioden publicerades åtta nyheter på uppsala.se där miljöförvaltningen var avsändare. Nyheterna handlade bland annat om den nya lagstiftningen om förbud att elda trädgårdsavfall, företag ger höga betyg till företagservice, Uppsala blir värdkommun för konferens om vatten, avlopp och kretslopp, vikten av att ha koll på vattenkvalitet på badplatser innan bad, kostråd för egenfångad fisk och att Uppsala får bättre luft.

Resultat för miljöförvaltningens verksamheter

I tabellen nedan redovisas några nyckeltal för miljöförvaltningens avdelningar 2024 med 2022 och 2023 som jämförelse. Under avsnittet *Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden* återfinns förklaringar till hur intäkter och kostnader fördelas över året för alla avdelningarna samt en redovisning av nämndens totala resultat för perioden.

Under perioden januari-augusti uppgick de totala taxeintäkterna till 39,7 miljoner kronor och kommunbidraget till 20,5 miljoner kronor. Avgiftsfinansieringsgraden förändras över året allteftersom intäkter och kostnader blir bokförda. En rättvisande bild av avgiftsfinansieringsgraden kan därför ges först vid årsbokslutet. Fakturering av årsavgifterna påverkar även utfallet då datum för fakturering skiljer sig åt mellan räkenskapsåren.

TOTALT	22- aug	23- aug	24- aug
Taxeintäkter, mnkr	32,1	35,8	39,7
Kommunbidrag, mnkr	20,3	21,6	20,5
Kostnader, mnkr	48,3	55,1	59,8
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	25,1	39,5	41,3
Avgiftsfinansieringsgrad*	66%	65%	66%
Miljöskyddstillsyn	22- aug	23- aug	24- aug
Taxeintäkter, mnkr	4,4	4,9	5
Kommunbidrag, mnkr	4,7	4,6	4,4
Kostnader, mnkr	6,9	9,2	9,4
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	3,3	6,2	6,2
Avgiftsfinansieringsgrad*	64%	53%	53%
Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning	22- aug	23- aug	24- aug
Taxeintäkter, mnkr	3,4	3,8	3,2
Kommunbidrag, mnkr	4,6	4,7	4,1
Kostnader, mnkr	8	9,2	7,9
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	3,7	5,9	5,1
Avgiftsfinansieringsgrad*	43%	41%	41%
Hälsoskydd	22- aug	23- aug	24- aug
Taxeintäkter, mnkr	4,9	5,1	5,8
Kommunbidrag, mnkr	3,8	4,1	4
Kostnader, mnkr	7	7,5	8,3
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	3,5	4,8	5,3
Avgiftsfinansieringsgrad*	70%	68%	70%

Kommunala lantmäterimyndigheten	22- aug	23- aug	24- aug
Taxeintäkter, mnkr	9,1	8,1	14,5
Kommunbidrag, mnkr	2,1	2,2	2,7
Kostnader, mnkr	11,7	13,7	18,6
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	5,2	8,4	11
Avgiftsfinansieringsgrad*	78%	59%	78%

* Avgiftsfinansieringsgraden utgörs av avgifter dividerat med verksamhetens kostnader.

Uppföljning av indikatorer

FM 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb						
Indikator	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – miljöskydd	65			71	>Jämförvärde Sverige	↘
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – hälsoskydd	72			71	>Jämförvärde Sverige	↗
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – livsmedelskontroll	79			78	>Jämförvärde Sverige	→
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – serveringstillstånd	83			76	>Jämförvärde Sverige	↘
Antal registrerade inkomna synpunkter under verksamhetsåret	5			-		
NKI 2023 – Miljöskydd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	67			73	>Jämförvärde Sverige	↘
NKI 2023 – Hälsoskydd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	75			73	>Jämförvärde Sverige	↗
NKI 2023 – Livsmedelskontroll; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	75			77	>Jämförvärde Sverige	↘
NKI 2023 – Serveringstillstånd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	84			77	>Jämförvärde Sverige	↘

Källor:

NKI 2023 företagsärenden. Jämförvärde avser nationellt genomsnitt.

FM 3: Uppsala ska leda klimatomställningen								
Indikator	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (jan-aug)	Mål	
Luftkvalitet i centrala Uppsala								
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)*	19	6	4	12	11	5	0	
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för kvävedioxid (avser mätpunkt i centrala staden)*	24	2	2	2	0	0	0	
Indikator				2021	2022	2023	2024 (jan-aug)	Mål
Fordon								
Andel av förvaltningens egna fordon som kan drivas fossilfritt				100%	100%	100%	100%	100%
Använd förnybar energi, andel				96%	94%	92%	91** %	100%

Egen uppföljning av antal hanterade synpunkter/felanmälningar, genomförda förbättringar under verksamhetsåret.

*För att klara miljöskvalitetsnormen under året får antalet dygn med överskridanden inte överstiga 35 för PM10 och 7 för NO₂. Mätpunkt: Kungsgatan.

**Ett av förvaltningens fordon har skadats i samband med ett verkstadsarbete. Det ersättningsfordon förvaltningen fått att använda temporärt kan inte drivas fossilfritt, vilket påverkar andelen använd förnybar energi negativt.

Källor

Luftkvalitet: Stockholm Luft- och Bulleranalys (SLB). Nuvärde avser jan-april 2022. Mätstationen är flyttad och därmed inte är jämförbar med mätningar före 2017.

Fordon: Hållbarhetsportalen.

Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag

Nämnden bedömer att planerade nämndmål, åtgärder och aktiviteter med koppling till fokusmålen på helår kommer att uppfyllas helt för fokusmål 2 och 4, och i hög grad för fokusmål 1 och 3. Se rapport *Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2024*.

Nämndens svar nämndbehandlades 25 september 2024.

Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden redovisar ett överskott för perioden januari till och med augusti om 0,4 miljoner kronor, vilket är 5,7 miljoner kronor lägre än periodens budget. Merparten av avvikelsen beror på lägre intäkter för livsmedelskontroll, lägre förrättningsavgifter, lägre intäkter för VA-tillstånd, lägre intäkter för timavgiftsfinansierad tillsyn och serveringstillstånd.

Resultatet visar även lägre verksamhetskostnader om 2,4 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket beror på lägre personalkostnader och kostnader för övriga tjänster.

Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturering för livsmedelskontroll, tillsyn och prövning utifrån miljöbalken samt förrättningsavgifter.

Politisk verksamhet

Resultatet för augusti är ett nollresultat vilket är i linje med budget och prognos.

Prognosen i augusti indikerar ett negativt resultat om 0,1 miljoner kronor på helår. Det beror framför allt på att den interna tilldelningen av kommunbidrag i budgetarbetet blev marginellt lägre än nämndens kostnader.

Administrativa enheten

Den administrativa enheten redovisar ett negativt resultat om 0,1 miljoner kronor. Prognosen i augusti indikerar på ett positivt resultat på 0,1 miljoner kronor.

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen redovisar ett nollresultat för perioden vilket är 0,9 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i augusti indikerar ett underskott om 0,5 miljoner kronor på helår.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Avdelningen redovisar ett negativt resultat om 0,6 miljoner kronor för perioden. Den negativa avvikelsen återfinns inom VA-tillstånd och timavgift för VA. Det finns indikationer på att antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp kommer vara fortsatt låga under 2024.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 8 miljoner kronor vilket är 1 miljoner kronor lägre än periodens budget, vilket främst beror på lägre kostnader för personal .

Prognosen i augusti indikerar ett positivt resultat på 0,1 miljoner kronor på helår.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen redovisar ett negativt resultat om 1,6 miljoner kronor för perioden vilket är 0,3 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 8,3 miljoner kronor vilket är 0,6 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i augusti indikerar ett positivt resultat på 0,3 miljoner kronor på helår.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Myndigheten redovisar ett negativt resultat om 1,4 miljoner kronor vilket är 1,9 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen härrör från förräntningsintäkter där större arbeten inte kommit till avslut än. När dessa arbeten vunnit laga kraft bedöms intäkterna komma i kapp budgeten.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 18,6 miljoner kronor vilket är i linje med periodens budget.

Prognosen i augusti indikerar ett resultat i balans på helår.

Enheten för livsmedelskontroll

Enheten redovisar ett negativt resultat om 1 miljon kronor för perioden.

Intäkterna uppgår till 5 miljoner kronor vilket är 1,8 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Verksamhetens kostnader uppgår till 9,4 miljoner kronor vilket är 0,6 miljoner kronor lägre än budget.

Från och med den 1 januari 2024 införde enheten för livsmedelskontroll efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell.

Prognosen i augusti indikerar ett negativt resultat om 1,2 miljoner kronor på helår. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera.

Tillståndsenheten

Enheten redovisar ett resultat om 2 miljoner kronor för perioden vilket är i linje med periodens budget.

Intäkterna uppgår till 6 miljoner kronor och verksamhetens kostnader uppgår till 4,3 miljoner kronor.

Prognosen i augusti indikerar ett positivt resultat på 0,9 miljoner kronor på helår.

Helårsprognos

Prognosen i augusti för helåret indikerar ett negativt resultat om 0,4 miljoner kronor.

Intäkterna förväntas uppgå till totalt till 62,8 miljoner kronor och verksamhetskostnader till 94 miljoner kronor. Kommunbidraget är oförändrat och uppgår till 30,8 miljoner kronor.

Den avstannade byggkonjunkturen påverkar intäkterna för VA-tillstånd, antalet ansökningar om nya små avlopp är fortsatt på låg nivå. En viss ökning är dock att vänta eftersom nämnden ökade tillsynen 2023.

Från och med den 1 januari 2024 införde enheten för livsmedelskontroll efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera.

Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnr)

	Utfall 240831	Budget 240831	Avvikelse	Helårs- prognos	Helårs- budget
Taxor och avgifter	38,9	47,9	-8,9	61,9	66,3
Försäljning verksamhet och entreprenader	0,6	0	0	0,6	0
Kommunbidrag	20,5	20,5	0	30,8	32,4
Bidrag	0,2	0		0,2	01
Summa intäkter	60,2	68,4	-8,2	93,5	89,9
Köp av verksamhet	0	0	0		-0
Lön och PO	-41,3	-43,3	2	-65,3	-65,8
Övr. pers. kostnader	0	0	0	0	0
Lokalkostnader	-0,2	0,2	0	-0,3	-0,2
Övr. verksamhetskostnader	-18,3	-18,8	0,5	-28,5	-23,9
Transf, avskrivningar och finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	59,8	62,3	2,4	-94,1	-89,9
Periodens resultat	0,4	6,1	5,7	-0,4	0

Datum:
2024-09-17

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Miljöförvaltningen
Rapport

Handläggare:
Sara Johansson

Särskild rapportering augusti 2024: Näringslivsprogram

Fråga från kommunledningskontoret: Vilka understödjande åtgärder arbetar ni redan med för att nå målen i den nyligen antagna handlingsplanen för näringslivsprogram (2024–2027) och vilka förstärkande åtgärder behöver ni vidta utöver de i handlingsplanen för att nå målen?

Åtgärder i miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan 2024

Nämnden har flera åtgärder i verksamhetsplanen 2024 som understödjer näringslivsarbetet:

Till ”Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet” har nämnden två åtgärder:

- Nämnden ska ge en rådgivande, rättssäker och effektiv företagservice och ett gott bemötande i sina kontakter med näringslivet.
- Bidra till utvecklingen av digitala tjänster som förenklar för företagen och bidrar till näringslivets utveckling.

Nämnden ser under arbetet med att ta fram verksamhetsplan för 2025 över vilka ytterligare åtgärder nämnden behöver vidta 2025.

Nämnden bidrar genom sitt grunduppdrag till ett Uppsala som är attraktivt att bo, leva och verka i samt att besöka. Nämndens grunduppdrag bidrar bland annat till sund konkurrens och långsiktigt hållbara företag, säkra livsmedel och goda livsmiljöer.

Nämnden arbetar även på flera sätt med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet.

Nämnden ska ligga i framkant genom tillitsskapande dialog och kommunikation. All kommunikation ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vårt bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde.

Nämnden arbetar proaktivt med att informera verksamhetsutövare om förändringar i lagstiftning.